

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

OBOR: MEZINÁRODNÍ OBCHOD

Mezinárodní obchod s diamanty

(bakalářská práce)

Autor: Ievgeniia Krivopustova

Vedoucí práce: Ing. Ilya Bolotov, MBA, Ph.D.

Praha 2015

UNIVERSITY OF ECONOMICS, PRAGUE
Faculty of International Relations

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2012 - 2015

The International Diamond Trade

(bachelor thesis)

Author: Ievgeniia Krivopustova

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Ing. Ilya Bolotov, MBA, Ph.D.

Prague 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autorky

Poděkování

Chtěla bych poděkovat panu Ing. Ilyovi Bolotovovi, MBA, Ph.D, vedoucímu mé bakalářské práce, za řadu velmi užitečných rad a připomínek, i za pomoc při psaní bakalářské práce a čas, který mi věnoval.

OBSAH

SEZNAM OBRAZKŮ A GRAFŮ.....	6
SEZNAM ZKRATEK.....	7
ÚVOD	8
1 Obecné charakteristiky diamantů	11
1.1 Vznik diamantů.....	11
1.1.1 Historie diamantů.....	11
1.1.2 Proces tvorby diamantů	12
1.2 Fyzikální, chemické a optické vlastnosti diamantů	13
1.3 Použití diamantů.....	18
1.4 Gemologické laboratoře.....	19
1.5 Nejzajímavější diamanty.....	20
2 Mezinárodní obchod s diamanty	23
2.1 Světová těžba	23
2.1.1 Diamantový těžební průmysl a jeho moderní optimalizace.....	23
2.1.2 Největší naleziště diamantů ve světě	25
2.2 Světový obchod s diamanty	29
2.2.1 Trendy mezinárodního trhu s diamanty	30
2.2.2 Investiční diamanty.....	38
2.2.3 Největší hráči na trhu s diamanty.....	40
2.2.4 Ceny diamantů.....	45
3 Krvavé diamanty.....	48
3. 1 Obecná charakteristika krvavých diamantů	49
3.1.1 Definice a vznik krvavých diamantů.....	49
3.1.2 Postavení konfliktních diamantů na globálním trhu.....	52
3. 2 Konflikty způsobené nelegálním obchodem s diamanty	53
3.2.1 Angola.....	53
3.2.2 Sierra Leone.....	56
3.2.3 Demokratická republika Kongo.....	59
3.3 Kimberlejský proces	60
ZÁVĚR	63
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	66

SEZNAM OBRÁZKŮ a GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Brilantový brus.....	15
Obrázek 2: Barevná škála GIA.....	17
Obrázek 3: Diamantové rezervy	25

Seznam grafů

Graf 1: Celosvětová produkce diamantů v karátech.....	34
Graf 2: Příjmy diamantového průmyslu.....	35
Graf 3: Podíl jednotlivých států na řezání a broušení surových diamantů.....	36
Graf 4: Popularita diamantových šperků ve světě.....	37
Graf 5: Srovnání cen broušených diamantů a ostatních komodit.....	39
Graf 6: Podíl společnosti De Beers na mezinárodním diamantovém průmyslu..	43
Graf 7: Vztah mezi růstem HDP na hlavu v letech 1990-1999 a objemem produkce diamantů a jeho podíl na HDP v roce 1999.....	51

SEZNAM ZKRATEK

APC – All People`s Congress (Lidový kongres)

CVD – Chemical Vapor Deposition (Chemická depozice z plynné fáze)

ČGL – Česká gemologická laboratoř

EO – Executive Outcomes (Jihoafrické soukromé bezpečnostní síly)

FNLA – The National Front for the Liberation of Angola (Národní fronta za osvobození Angoly)

GIA – Gemological Institute of America (Gemologický americký institut)

HIV – Human Immunodeficiency Virus (Virus HIV)

HPHT – High-Pressure-High-Temperature (Vysoký tlak vysoká teplota)

HRD – Antwerp Institute of Gemology (Gemologický institut v Antverpách)

IDEX – International Diamond and Jewelry Exchange (Mezinárodní burza diamantů a šperků)

IGI – International Gemological Institute (Mezinárodní gemologický institut)

Mct – millions of carats (miliony karátů)

MPLA – The Popular Movement for the Liberation of Angola (Hnutí za osvobození Angoly)

NGO – Non-governmental Organization (Nevládní organizace)

OSN – Organizace Spojených národů

RUF – Revolutionary United Front (Revoluční fronta)

SLPP – Sierra Leone People`s Party (Lidová strana Sierry Leone)

UNITA – The National Union for the Total Independence of Angola (Národní svaz za úplnou nezávislost Angoly)

USD – United States Dollar (Americký dolar)

YOY – Year-over-Year (Meziroční srovnání dvou a více časových úseků nějakého sledovaného ukazatele)

ÚVOD

Předmětem dané bakalářské práce je globální trh s diamanty, jeho současný vývoj a vliv na problematiku globálních konfliktů. Diamant je nejtvrďší látkou na světě, kamenem s výjimečnými vlastnostmi. Historie diamantů sahá do hluboké historie, ale již tehdy představovaly tyto vzácné kameny důležitý přírodní zdroj, který se především ve 20. století stal strategicky významným pro určitou skupinu států nacházejících se na africkém kontinentu. Kromě nezastupitelné role ve šperkařském sektoru mají diamanty také zvláštní postavení v průmyslu, kde jsou využívány v jednotlivých odvětvích s různou intenzitou. Výjimečné vlastnosti těchto kamenů umožňují, aby byly užity jak při broušení a řezání v těžkém průmyslu, tak i v lékařství. Zajímavým je i fakt, že 70 % všech vytěžených diamantů má průmyslovou jakost, avšak 99 % diamantů používaných v průmyslu je syntetických.

Objem světových rezerv diamantů postupně klesá s ohledem na rozvoj technologií a nedostatek nových významných těžebních projektů. Podle prognóz je současný objem diamantových rezerv dostatečným pro udržení výroby v následujících 18 letech. Je třeba si uvědomit, že za diamanty stojí velké podnikatelské zájmy. Světový obchod s diamanty se točí kolem komodity snadná transportovatelnost, obtížná sledovanost a obrovská cena, které mohou být zajímavé pro skupiny organizovaného zločinu a staly se i důvodem pro manipulaci na globálním trhu, pašování a rozvoj nelegálního obchodu s diamanty.

Kontinuální růst cen je charakteristický pro celou skupinu diamantů, avšak největší rozdíly lze zaznamenat u největších a nejvzácnějších kamenů, a tudíž jsou pro investory nejlákavější investicí, jelikož jim umožňují zachovat hodnotu jejich kapitálu a maximalizovat jejich zisk. I navzdory problémům vyskytujícím se v diamantovém průmyslu poptávka po diamantech v současné době na světě stále roste. Tragické africké války financované nelegálním prodejem diamantů samozřejmě změnily postoj světového společenství k diamantům, které získaly špatnou pověst. Ovšem největší hráči diamantového trhu se nyní snaží zdůraznit pozitivní dopad těžby diamantů na ekonomiku a vrátit tak kamenům dobré jméno. Ve skutečnosti se většina diamantových ložisek nachází v chudých afrických zemích, pro které tyto přírodní zdroje představují strategicky důležitý pramen finančních prostředků, jež napomáhají tvorbě jejich HDP, podporují ekonomický rozvoj, garantují vytvoření pracovních míst atd.

Důvodem pro výběr tohoto tématu pro mě byla výše uvedená významná role diamantů ve světové ekonomice a v otázce bezpečnosti. Již několik let se zabývám gemologií, zejména

diamanty kvůli jejich výjimečnosti. Role takto vzácných přírodních zdrojů jako jsou diamanty, nemůže být světovou veřejností podceňovaná z hlediska jejich lokace v nejméně rozvinutých zemích, jejichž vlády jsou stále neschopné s takovým bohatstvím správně nakládat, což může ohrožovat světovou bezpečnost, jak se to stalo v devadesátých letech minulého století.

Cílem této práce je prozkoumat vývoj mezinárodního trhu s diamanty počínaje rokem 2000, zjistit objem vytěžených diamantů v daném období, jejich hodnotu a charakterizovat největší státy a společnosti, které diamanty těží, exportují, respektive importují. Daná práce definuje současné trendy a hlavní hráče na globálním trhu s diamanty a stanoví role diamantů v mezinárodních ozbrojených konfliktech pomocí analýzy vybraných publikací, údajů a statistik souvisejících s danou problematikou.

V první kapitole budou popsány obecné charakteristiky diamantů, historie jejich vzniku a proces tvorby. Daná kapitola také zohlední základní vlastnosti diamantů a metody jejich hodnocení, velká pozornost bude věnována především schématu hodnocení 4C. Rovněž zde bude popsána historie nejvýznamnějších diamantů na světě.

Následující kapitola se bude zabývat mezinárodním trhem s diamanty a světovou těžbou, přičemž popíše rozvoj diamantového průmyslu a trhu počínaje rokem 2000, odhalí význam investičních diamantů a roli největších hráčů na diamantovém trhu. Budou zde uvedeny nejen státy, jež jsou největšími producenty, exportéry a importéry, ale i nejdůležitější společnosti pohybující se v tomto sektoru, konkrétně společnosti Alrosa a De Beers, kterým patří největší podíl na diamantovém trhu. V této kapitole bude také provedena analýza vývoje cen diamantů, způsob oceňování a v neposlední řadě i cenové trendy diamantového průmyslu.

Poslední, třetí kapitola se zaměří na problematiku konfliktních diamantů ve světě. Zde bude uvedena definice krvavých diamantů, historie jejich vzniku a jejich postavení na globálním trhu. V dané kapitole budou popsány největší ozbrojené konflikty způsobené nelegálním obchodem s diamanty v afrických státech, zejména v Angole, Sieře Leone a Demokratické republice Kongo, budou uvedeny jejich důsledky a metody řešení. Konec třetí kapitoly se bude věnovat mezinárodnímu systému regulace trhu s diamanty, tzv. Kimberleyskému procesu, historii jeho vzniku a současným problémům, s nimiž se musí potýkat.

Při psaní bakalářské práce prostuduji velké množství vědeckých publikací věnujících se diamantovému průmyslu, vlastnostem diamantů, průběhu afrických válek a podstatě Kimberleyského procesu. Kromě toho budu analyzovat i statistické údaje takových

mezinárodních organizací jako WTO (Světová obchodní organizace), Světová banka a databáze UN Comtrade (Mezinárodní statistická databáze). Dalšími zdroji této práce jsou oficiální stránky GIA (Gemological Institute of America, Americký gemologický institut), IDC (International Diamond Council, Mezinárodní diamantová rada), IGI (International Gemological Institute, Mezinárodní gemologický institut), České gemologické laboratoře, World Diamond Council (Světová diamantová rada), společností De Beers a Alrosa, Rapaport atd. Rovněž použiju údaje z publikací Global Diamond Report z různých let, De Beers Insight Report, Bain and Company The Global Diamond Industry Report a USGS Mineral Yearbooks 2000-2013.

1 OBECNÉ CHARAKTERISTIKY DIAMANTŮ

1. 1 Vznik diamantů

1. 1. 1 Historie diamantů

Diamanty mají bohatou historii, která začíná hluboko ve čtvrtém století před Kristem. První záznamy pocházejí z Indie, kde byly diamanty v této době nalezeny v náplavech řeky Golcondy a používaly se jako běžně obchodovatelné zboží. Díky své výjimečné tvrdosti byl diamant vždy velice ceněn a považován za symbol nepřekonitelnosti a obrovské síly.¹

Do Evropy se první diamanty dostaly karavanami z Indie a do roku 1400 získaly titul nejdražších a nejkrásnějších doplňků. Nejvíce se jich vyskytovalo právě v Benátkách, které se staly nejdůležitějším centrem obchodu s diamanty na Západě. Evropský diamantový trh se postupně rozšiřoval, až se nakonec dostal i do belgického města Bruggy, kde v 15. století zdejší klenotník Lodewijck van Berken přišel s objevem, že kameny lze brousit. Již na konci 14. století se centrum světového obchodu s diamanty přesunulo do Antwerp, kde je diamant považován za symbol věčné lásky, a proto je vsazován do zasnubních prstenů.²

V roce 1700 začaly zásoby diamantů v Indii prudce klesat, bylo tedy nutné najít další naleziště, tím se stává Brazílie, která bude v těžbě těchto drahých kamenů dominovat po celých příštích 150 let. Nicméně historie moderního diamantového trhu začíná v roce 1866 s objevem nalezišť v Kimberley v Jižní Africe. O dvacet dva let později založil podnikatel Cecil Rhodes světoznámou společnost De Beers, která již v roce 1900 kontrolovala 90 procent světové těžby surových diamantů. Během 20. století se objem těžby diamantů ve světě zvýšil prakticky padesátkrát, a to v důsledku vstupu nových hráčů na trh: Zairu (dnes Demokratická republika Kongo), Ruska, Botswany, Austrálie a Kanady.

Devadesátá léta 20. století výrazně změnila světový postoj k diamantům. Krvavé války v afrických zemích způsobily, že se objevily a celosvětově se rozšířily tzv. konfliktní diamanty. Diamanty považované za symbol lásky se tak staly krvavou zbraní v rukou povstaleckých armád a příčinou smrti milionů lidí. Tyto tragické události vedly k tomu, že od

¹ Diamonds International Corporation- D.I.C. A.S: Diamantové dějiny. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/historie/diamantove-dejiny>

² Gemological Institute of America: Diamond history and lore. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-history-lore>

roku 2000 se naprosto změnila pravidla přístupu na diamantový trh a vzniklo mezinárodní fórum s názvem Kimberlejský proces, které sdružuje státy a zástupce organizací zapojených do diamantového průmyslu a zástupce nevládních organizací. Hlavním cílem této nadnárodní společnosti je vypracovat systém certifikace diamantů, aby se zabránilo tomu, že diamanty budou využívat africké povstalecké armády k financování svých aktivit.³

1. 1. 2 Vznik diamantů

Diamant je nejtvrdějším známým nerostem na světě. Jeho složení bylo zjištěno anglickým chemikem S. Tennantem v roce 1796.⁴ Diamanty jsou složeny z jednoho jediného prvku, čistého uhlíku, který se krystalizuje za mezních podmínek v hloubkách okolo 200 kilometrů pod povrchem země. Tento proces se začíná, když tlak je větší než 70000 kilogramů na metr čtvereční a teplota přesahuje 1300 °C.⁵ V průběhu času diamanty cestují s magmatem a vulkanickou horninou vzhůru, a tak se objevují blízko zemského povrchu.

Primárně se diamanty vyskytují v magmatických ložiskách, kde jsou obsaženy v kimberlitech. Kimberlity jsou druhem vulkanické horniny pojmenované po městě Kimberley v Jižní Africe, kde v roce 1871 začala diamantová horečka s objevem diamantu o velikosti 83,5 karátů, prvního diamantu v této oblasti. Kimberlity vystupují k povrchu země ve tvaru sopouchů zúžených směrem do hloubky, a proto se jim říká „mrkvovité komíny“.⁶ Tyto komíny se obvykle nacházejí přibližně 2,5 kilometru pod povrchem. Jejich horní hladina eroduje v průběhu milionů let a z tmavých hornin se vytváří žlutá zvětralina (tzv. žlutá zemina), která je pak vodou odnášena spolu s diamanty do řek. V důsledku své větší hmotnosti klesají diamanty do říčních koryt, nebo dále cestují s vodními toky. Časem se tak vlivem vyšší koncentrace diamantů v některých místech vytvářejí jejich sekundární ložiska.⁷

³SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

⁴Obshaya i neorganicheskaya chimiya: uchebnik dlya medicinskich uchilisch i kolledzei. Moskva: GEOTAR-Media, 2013. ISBN 5970423947, 9785970423943, s. 271

⁵DIAMONDS INTERNATIONAL CORPORATION - D.I.C. A.S: Vznik diamantů. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/vznik-diamantu>

⁶Kansas Geological Survey: What are kimberlites? [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: http://www.kgs.ku.edu/Publications/pic16/pic16_2.html

⁷Obshaya i neorganicheskaya chimiya: uchebnik dlya medicinskich uchilisch i kolledzei. Moskva: GEOTAR-Media, 2013. ISBN 5970423947, 9785970423943, s. 271

V roce 1887 dva ruští profesori P. A. Lačinov a M. V. Jerofejev objevili diamantový prach v meteoritu, který spadl o rok dříve v provincii Penza v Ruském impériu (dnes Ruská federace). Tento případ potvrdil hypotézu o existenci diamantů i mimo planetu Zemi.⁸

Vedle přírodních diamantů existují i diamanty syntetické, jež si v posledních desetiletích získávají stále větší popularitu, což je dáno zejména tím, že společnosti produkující tento druh kamenů mají velký profit z rostoucího diamantového průmyslu. První syntetický diamant byl vyroben v roce 1954 pracovníky společnosti General Electric, kteří objevili správnou kombinaci tepla, tlaku a uhlíku pro pěstování diamantů v laboratořích.⁹ Existují dva hlavní způsoby výroby syntetických diamantů. Prvním z nich je tzv. metoda High-Pressure-High-Temperature (HPHT), která je vhodnější pro průmyslovou výrobu diamantů a spočívá v přeměně grafitu na diamant za vysokého tlaku a teploty. Druhou metodou je Chemical Vapor Deposition (CVD), jejíž podstata je v chemickém procesu, probíhajícím při zvláštních podmínkách, kdy se na přírodní diamant nabalují atomy uhlíku. Obě metody mají své výhody a nevýhody, metoda HPHT nevyžaduje tolik ingrediencí a syntetický diamant se při ní vytvoří rychleji, CVD zase umožňuje větší a detailnější kontrolu chemických nečistot a tím i vlastností syntetického diamantu.¹⁰

1. 2 Fyzikální, chemické a optické vlastnosti diamantů

Každý diamant je unikátní, ale jejich hodnota závisí na mnoha různých faktorech, jedním z nich je jejich vzácnost či rarita. Nejvzácnější diamanty musejí splňovat určité předpoklady a mít konkrétní vlastnosti, na jejichž základě budou ohodnoceny. V diamantovém odvětví se používá systém hodnocení vytvořený Americkým gemologickým institutem (GIA, Gemological Institute of America) v padesátých letech 20. století, který se jmenuje 4C systém čili pravidlo 4C.¹¹ Tento systém hodnotí čtyři nejdůležitější vlastnosti diamantů, které jsou zapsány v certifikátu každého diamantu a jsou základem pro výpočet jejich ceny.

⁸Osnovi chemii. 11. vydání. Moskva: Goschimizdat, 1932. ISBN 5446012194, 9785446012190, s.395

⁹Gemological Institute of America: Synthetic Diamonds: From Dark Industrials to Bright Gems. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/gia-news-research-synthetic-diamonds-dark-industrials-bright-gems>

¹⁰Ferro, Sergio. 2002. Synthesis of diamond. *Journal of Materials Chemistry* 12, no. 10 (9): 2843-2855

¹¹Gemological Institute of America: DiamondQualityFactors. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

Jedná se o

- C - Cut (brus);
- C- Carat (váha);
- C- Clarity (vnitřní čistota);
- C- Color (barva).

C - Cut (brus). Velmi důležitou složkou pro hodnocení diamantu je brus a jeho kvalita. Pro dokonalou kombinaci brilancí, ohně a jiskření musí být diamant pečlivě vybroušen s ohledem na proporcionální vztahy mezi jednotlivými částmi kamene. Neoptimálně zvolené proporce mohou vést k tomu, že se projeví nežádoucí efekt, což se pak znatelně odrazí i v ceně diamantu.¹²

Existují různé tvary diamantů, jako jsou Round (kulatý tvar), Oval (ovál), Radiant (zářivý), Marquise (markýza), Princess (princezna), Emerald (smaragd), Pear (hruška, slza), Heart (srdce), Asscher (zrcadlový sál) a Cushion (polštářek). Nejpopulárnějším je tak zvaný *brilantový brus*, který je jednou z možností kulatého tvaru diamantu. Tento ideální brus má 57 faset a jeho dokonalé proporce vytváří efekt *srdce a šípy*. Fasety broušeného diamantu musejí být pečlivě vyleštěny, nesmějí obsahovat prohlubně, důlky, stopy a škrábance po broušení ani jiné vady. Dále je třeba, aby měly stejnou velikost a aby byly broušeny pod stejným úhlem. Optimální proporce a symetrie jsou stanoveny pomocí speciálního přístroje (např. Megascop) a softwaru (např. OgiRough).¹³ Při hodnocení brusu diamantů se klade důraz na takové parametry, jako je brilance (množství bílého světla, které odráží vybroušený kámen), oheň (spektrum barev, do nichž se rozkládá světlo procházející diamantem) a jiskra (hra barev při pohybu diamantu).¹⁴

Proporce broušených diamantů jsou hodnoceny na základě několika kritérií, jako je úhel koruny a pavilonu, velikost tabulky, výška koruny, hloubka pavilonu, velikost kalety a jiné (viz obrázek 1).¹⁵

¹²Obshaya i neorganicheskaya chimiya: uchebnik dlya medicinskich uchilisch i kolledzei. Moskva: GEOTAR-Media, 2013. ISBN 5970423947, 9785970423943, s. 271

¹³Česká Gemologická Laboratoř: 4C diamantů. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: http://www.geology.cz/26/4c_diamantu

¹⁴AntwerpInvestment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.Antverpinvestment.cz/dulezite-informace>

¹⁵International DiamondCouncil: Proportions. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.internationaldiamondcouncil.org/books/idc-rule-book/42-proportions>

Obrázek 1: Brilantový brus

Zdroj: AntwerpInvestment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z:
<http://www.antwerpinvestment.cz/dulezite-informace>

Po provedené analýze brusu jsou proporce hodnoceny jako dobré, velmi dobré nebo zvláštní (střední nebo špatné kvality).¹⁶

C - Carat (váha). Hmotnost diamantů se měří v metrických karátech (ct) s přesností nejméně na dvě desetinná místa. Název *carat* pochází od anglického *carob*, což znamená chlebovník. Ve středověku se používala semena svatojanského chleba jako jednotka v obchodu s drahými kameny.¹⁷

$$1 \text{ ct} = 200 \text{ mg} = 0,2\text{g}$$

Pro přesnější měření se jeden karát dělí na sto bodů. To znamená, že váha diamantů menší než 1 ct může být vyjádřena jen v bodech. Například 0,25 ct = 25 bodů.¹⁸

Jelikož jsou parametry brilantového brusu přesně stanoveny, lze váhu diamantu zjistit na základě jeho rozměru následujícím způsobem:¹⁹

$$\text{Odhadovaná hmotnost [ct]} = (\text{průměr rundisty})^2 \times \text{výška} \times 0,0061$$

Cena diamantů roste z jejich karátovou vahou, neboť větší diamanty jsou pochopitelně vzácnější a mají tudíž i vyšší cenu za jeden karát. Nicméně dva diamanty stejné hmotnosti

¹⁶Gemological Institute of America: DiamondQualityFactors. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z:
<http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

¹⁷Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Carat - váha diamantů. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/4c-hodnoceni-diamantu/carat-vaha-diamantu>

¹⁸Gemological Institute of America: 4Cs education. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://gia4cs.gia.edu/en-us/diamond-carat-weight.htm>

¹⁹Česká Gemologická Laboratoř: 4C diamantů. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: http://www.gemology.cz/26/4c_diamantu

mohou mít naprosto odlišné vlastnosti a vzácnost, takže i jejich cena bude rozdílná.²⁰ Některé hmotnosti jsou považovány za *magické*, například půl karátu, tři čtvrtiny karátu či jeden karát. Nepatrný rozdíl ve váze diamantů nehraje nijak důležitou roli, avšak pokud se jedná o dva D-barevné kulaté brilanty se stejnými vlastnostmi, tak i malý rozdíl v hmotnosti může představovat podstatný rozdíl v jejich konečném hodnocení.²¹

C - Clarity (vnitřní čistota). V procesu tvorby diamantů mohlo dojít k tomu, že v nich vznikly vnitřní (inkluze) a vnější (povrchové vady) nečistoty. Čistota kamene se hodnotí podle charakteru a množství inkluzí a vad. Následně se diamantu přiřazuje příslušná třída čistoty podle Mezinárodní stupnice čistoty diamantů:

- *Flawless (FL)*: diamant neobsahuje žádné nečistoty a vady viditelné při desetinásobném zvětšení;
- *Internally Flawless (IF)*: diamant neobsahuje žádné nečistoty viditelné při desetinásobném zvětšení.
- *Very, Very Slightly Included (VVS1 and VVS2)*: diamant obsahuje natolik malé inkluze, že jsou obtížně viditelné při desetinásobném zvětšení;
- *Very Slightly Included (VS1 and VS2)*: diamant obsahuje jen velmi malé inkluze viditelné při desetinásobném zvětšení;
- *Slightly Included (SI1 and SI2)*: diamant obsahuje inkluze viditelné při desetinásobném zvětšení;
- *Included (I1, I2, and I3)*: diamant obsahuje lehce viditelné inkluze.²²

Na světě zatím nebyl objeven diamant s ideální čistotou, nicméně je pochopitelné, že čím blíže je kámen k dokonale čistému stavu, tím vyšší je jeho cena.

C - Color (barva). Diamant je jediným drahým kamenem, který se objevuje ve všech barevných modifikacích, proto i malé odlišnosti v jeho barvě mohou způsobit obrovské rozdíly v jeho hodnocení, tedy i ceně. Nejčastěji se však diamanty vyskytují v barevné škále od bílé po žlutou, tento rozsah barev se považuje za normální. Z druhé strany za nejčistější jsou považovány diamanty čistě bílé nebo bezbarvé, které se využívají jako vzor pro ocenění

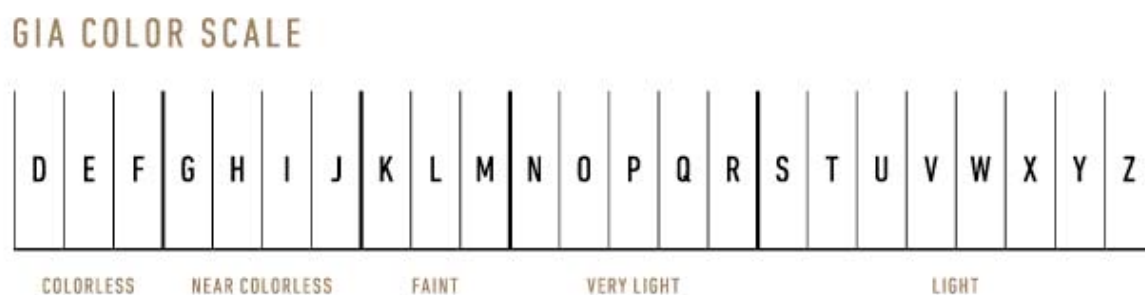
²⁰AntwerpInvestment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.Antverpinvestment.cz/> dulezite-informace

²¹Gemological Institute of America: Diamond quality factors. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

²²Gemological Institute of America: 4Cs education: diamond clarity. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://gia4cs.gia.edu/en-us/diamond-clarity.htm>

ostatních kamenů spadajících do dané kategorie barev.²³ Pro tento účel se používá mezinárodní stupnice barev, která se značí písmeny latinské abecedy D-Z. Nejbělejší kámen je označen písmenem D. Čím více barva diamantu přechází dožluta, tím blíže je jeho označení ke konci abecedy.²⁴

Obrázek 2: Barevná škála GIA

Zdroj: Gemological Institute of America: Diamond Quality Factor. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

(GIA Color scale – Gia Barevná škála, Colorless – bezbarvý, Near colorless – téměř bezbarvý, Faint – slabě zabarvený, Very light – velmi světlý, Light – světlý)

Při oceňování barvy diamantů se využívá rovněž tzv. fluorescence, tedy jevu, jehož podstatou je fakt, že diamanty vyzařují určité světlo, pokud jsou ozářeny ultrafialovým (UV) světlem. Stupeň fluorescence může být charakterizován jako slabý, střední nebo silný. Diamanty mají většinou modrou fluorescenční barvu, zřídka se vyskytuje bílá, žlutá, oranžová a jiné barvy. Některé diamanty nemají žádnou fluorescenci. Vliv fluorescence na cenu kamene se v různých státech liší.²⁵

Diamanty nespádající do mezinárodní stupnice barev se označují jako *fancy diamonds*, což by bylo možné přeložit jako *pohádkové diamanty*, avšak i v českém jazyce se ujalo označení *fancy diamanty*, nebo *fancy barevné diamanty*. Barevné diamanty jsou nejvzácnější a jejich cena dosahuje stovek tisíc dolarů za karát. Každý takový kámen je oceněn

²³Gemological Institute of America: Diamond Quality Factor. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

²⁴Antwerp Investment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.antwerpiinvestment.cz/dulezite-informace>

²⁵Gemological Institute of America: 4Cs education. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://gia4cs.gia.edu/en-us/diamond-carat-weight.htm>

individuálně a je obchodován na aukcích. *Fancy diamanty* se často stávají předmětem legend a mystických příběhů, a tak získávají popularitu.²⁶

Vedle 4C charakteristik disponují diamanty řadou dalších vlastností. Diamant je nejtvrdějším známým nerostem a nachází se na nejvyšší příčce Mohsovy stupnice tvrdosti. Měrná hmotnost diamantu je $3,51 \text{ g/cm}^3$, v důsledku čehož diamanty klesají do říčních koryt, kde vytvářejí naleziště. Hmotnost je hlavním ukazatelem při zjišťování pravosti diamantů. Jinými ukazateli pro určení pravosti jsou rovněž specifický index lomu 2,417 a nízká hodnota disperze -0,044 (závislost indexu lomu na barvě světla). Diamant vykazuje šestkrát větší tepelnou vodivost než měď, a proto se v současné době využívá v tzv. nanotechnologiích.²⁷

1. 3 Použití diamantů

Diamanty se využívají především ve šperkařském průmyslu a v ostatních odvětvích průmyslové výroby. Pouze okolo třiceti procent diamantů má odpovídající kvalitu a lze je využít při výrobě klenotů, zatímco zbývajících sedmdesát procent se využívá pro průmyslové účely.²⁸ V souvislosti s výjimečnou tvrdostí se diamant využívá především k řezání, vrtání, broušení a leštění různých povrchů. Vzhledem k tomu, že poptávka po diamantech převyšuje nabídku kamenů získaných těžbou, prudce roste objem výroby syntetických diamantů. Prakticky všechny diamanty používané v průmyslu jsou synteticky vyrobené. Jejich značná popularita je daná tím, že jejich výroba je poměrně finančně málo nákladná, jejich kvalita může být při výrobě kontrolována a jejich vlastnosti mohou být měněny dle potřeby.²⁹

Spolu s vědeckým pokrokem se objevují nové způsoby využití diamantů. Například tým vědců z Univerzity v Bristolu ve Velké Británii vytvořil solární panel na bázi diamantů, v Austrálii odstartoval projekt výroby prvních laserů Raman s použitím diamantů, které budou moci dosáhnout takového spektra barev a úrovně výkonu, jaké použití ostatních materiálů vylučuje. Jiný australský projekt, Bionic Vision Australia, je zaměřen na konstrukci

²⁶Gemological Institute of America: Diamond quality factors. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>

²⁷DIAMONDS INTERNATIONAL CORPORATION - D.I.C. a.s.[online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/vlastnosti-diamantu/>

²⁸Royal Society of Chemistry: Diamonds are for everything. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z: <http://www.rsc.org/chemistryworld/Issues/2011/September/DiamondsAreForEverything.asp>

²⁹OLSON, Donald W. U. S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2012: Diamond (Industrial). [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/diamond/mcs-2012-diamo.pdf>

bionického oka s použitím diamantů pro několik jeho klíčových součástí. Bionické oko umožní do určité míry navrátit nevidomým zrak.³⁰

V chirurgii se používají diamantové kotouče na skalpely, které velmi přesně řezou, což je při operacích nezbytné. Tyto nástroje zůstávají také mnohem déle ostré v porovnání s ocelovými a disponují řadou dalších důležitých funkcí.³¹

Diamantová okna poskytují ochranu před extrémními podmínkami v některých vědeckých experimentech, při nichž se používají látky, jako jsou kyselé kapaliny nebo roztavené plasty. Diamantová okna jsou také velmi transparentní, a tak umožňují vědcům infračerveným měřicím přístrojem tyto látky pozorovat, aniž by bylo ohroženo jejich zdraví.³²

Diamant je tvořen uhlíkem, a proto je ideálním materiálem i pro využití v lidském organismu, neboť nebude vyvolávat alergické reakce ani naruší imunitní systém. Vědci se snaží zkonstruovat diamantové implantáty, které by mohly sloužit jako náhrady tkání a navíc by mohly monitorovat zdravotní stav pacientů.³³

1.4 Gemologické laboratoře

Gemologické laboratoře jsou neziskové organizace, které se zabývají hodnocením a certifikací diamantů a jiných drahých kamenů po celém světě. Největší z nich je Mezinárodní gemologický institut (IGI - International Gemological Institute), který byl založen v Antverpách v roce 1975.³⁴ Dnes vlastní IGI laboratoře po celém světě: v New Yorku, Hongkongu, Bombaji, Bangkoku, Tokiu, Dubaji, Tel Avivu, Torontu, Los Angeles, Kalkatě, Novém Dillí, Thrissuru, Džajpuru, Suratu, Čennaji, Ahmadábádu Hajdarábádu a rovněž 14 gemologických škol, které nabízí velké množství kurzů jak pro odborníky, tak i pro začátečníky.³⁵

³⁰Antwerp Investment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.antwerpiinvestment.cz/dulezite-informace>

³¹Natural History Museum: Properties of diamonds. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z: <http://www.nhm.ac.uk/nature-online/earth/rock-minerals/diamonds/diamond-properties/>

³²ibid.

³³OLSON, Donald W. U. S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2012: Diamond (Industrial). [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/diamond/mcs-2012-diamo.pdf>

³⁴IGI - International Gemological Institute: About IGI. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.igiworldwide.com/about_igi.html

³⁵Natural History Museum: Properties of diamonds. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z: <http://www.nhm.ac.uk/nature-online/earth/rock-minerals/diamonds/diamond-properties/>

V současné době se za neprestížnější gemologickou laboratoř pokládá Americký gemologický institut, který vznikl v roce 1931 v Americe.³⁶ GIA vytvořil základ hodnocení diamantů 4C (Color, Cut, Carat, Clarity), jenž je dnes používán v celém světě. Americkému gemologickému institutu také náleží vypracování abecedního označení barev diamantů a hodnocení čistoty kamenů na jedenáctistupňové škále (FL, IF, VVS1, VVS2, VS1, VS2, SI1, SI2, I1, I2, I3). Certifikáty GIA jsou odborníky přijímány jako nejkvalitnější na světě, neboť GIA při jejich vytváření vychází z tradičního přístupu k hodnocení kamenů. Americký gemologický institut rovněž nabízí různé formy výuky v oblasti gemologie a odborného hodnocení drahých kamenů.³⁷

I v České republice působí místní Česká gemologická laboratoř (ČGL), která je nejlépe vybavenou laboratoří tohoto druhu v celém regionu. Její certifikáty jsou uznávány jak v České republice, tak i v zahraničí. Laboratoř byla založena gemologem Ing. Jaroslavem Jiránkem, GIA Graduate Gemologist, v roce 2000. ČGL disponuje nejmodernějším zařízením pro určení pravosti a hodnocení diamantů a drahých kamenů. Laboratoř rovněž nabízí k prodeji vybrané gemologické vybavení.³⁸

1.5 Nejzajímavější diamanty

Slavnými diamanty se obvykle stávají neobyčejně velké kameny s vzácnou a výraznou barvou a bezchybným jasnem. Nejslavnější diamanty uchvacují svou krásou, jedinečností a rovněž svou pohnutou historií. Některé z nich během mnoha staletí cestovaly světem, výrazně se dotýkaly osudů svých majitelů a často se také staly předmětem legend a mýtů.

Téměř sto let zůstával největším surovým diamantem *Cullinan* neboli *Hvězda Afriky* (*Star of Africa*), jenž byl nalezen na území dnešní Jihoafrické republiky v roce 1905 a své jméno získal po Siru Thomasi Cullinanovi, majiteli diamantového dolu. Před zpracováním vážil tento kámen neuvěřitelných 3 106,75 karátů. V roce 1907 byl předán jako dárek britskému králi Edwardu VII. k jeho 66. narozeninám. Později klenotníci kámen rozdělili na 9 velkých a 96 menších diamantů, největší z takto získaných leštěných drahokamů byl pojmenován Cullinan I, někdy zvaný též *Velká hvězda Afriky* (*Great Star of Africa*). Se svými

³⁶IGI - International Gemological Institute: About IGI. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: http://www.igiworldwide.com/about_igi.html

³⁷GIA - Gemological Institute of America: About GIA. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/gia-about>

³⁸ČGL - Česká gemologická laboratoř: úvod. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.gemology.cz/in/24/>

530,2 karáty zůstal největším broušeným diamantem až do roku 1985, kdy jej vystřídal *The Golden Jubilee* o váze 545,67 karátů. Tento diamant byl vybroušen do hruškovitého tvaru a spolu s dalšími osmi velkými diamanty vytvořenými z původního Cullinanu se stal součástí britských korunovačních klenotů uložených v Toweru v Londýně.³⁹

Téměř po celé jedno století Cullinan I největším broušeným diamantem na světě, dokud nebyl v roce 1985 na území Jihoafrické republiky objeven *The Golden Jubilee*. Přestože surový diamant měl váhu 755,5 karátů (8. místo),⁴⁰ tak se v ruku ruského brusiče⁴¹ Gabriela Tolkovského stal tento žlutohnědý kámen, patřící do skupiny fancy diamantů, unikátním briliantem o váze 545,65 karátů.⁴² Od roku 1997 patří daný diamant thajskému králi Rámovi IX., který jej obdržel jako dárek ke svým padesátým narozeninám.⁴³

Na rozdíl od *Hvězdy Afriky* si modrý fancy diamant pojmenovaný *The Hope* získal špatnou pověst kvůli tragédiím provázejícím jeho majitele. Diamant o váze 45 karátů byl nalezen v Indii pravděpodobně v roce 1642 a poté koupen francouzským obchodníkem, který jej následně prodal králi Ludvíkovi XIV. V roce 1792 byl *The Hope* během francouzské revoluce ukraden, král Ludvík XVI. byl spolu se svou manželkou Marií Antoinettou odsouzen k smrti a popraven gilotinou. Poté se na několik desetiletí ztratil a o jeho osudech lze pouze usuzovat z historických pramenů. Podle jedné z hypotéz jej v tu dobu vlastnil anglický král Jiří IV., který jej byl nucen prodat do soukromých rukou, aby zaplatil své dluhy. V roce 1839 se diamant znovu objevil v kolekci Henryho Philipa Hopea, po němž dostal své jméno. Ve stejném roce Henry Hope zemřel a diamant zdědil jeho synovec Henry Thomasem Hope. Kámen se v rodině dědil z pokolení na pokolení a byl majetkem Hopeových až do roku 1901, kdy jej jeho majitel lord Francis Hope prodal londýnskému obchodníku s drahými kameny. Za deset let změnil několikrát majitele, až jej v roce 1911 koupil pro svoji manželku Edward McLean, vydavatel *The Washington Post*. Paní McLeanová byla jeho majitelkou až do své smrti v roce 1947. Celá její kolekce drahokamů byla koupena korporací Harry Winston Inc. z New Yorku v roce 1949. Během následujících deseti let byl *The Hope* vystavován po celém

³⁹Cullinan diamonds: Heritage. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.cullinandiamonds.co.za/heritage/>

⁴⁰The Israeli Diamond Industry: Golden Jubilee Diamond. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/Golden-Jubilee-Diamond>

⁴¹Antwerp World Diamond Centre: Famous diamonds. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <https://www.awdc.be/en/famous-diamonds>

⁴²Cullinan diamonds: Heritage. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.cullinandiamonds.co.za/heritage/>

⁴³The Israeli Diamond Industry: Golden Jubilee Diamond. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/Golden-Jubilee-Diamond>

světě v rámci charitativních akcí. V roce 1958 jej Harry Winston daroval Smithsonianovskému institutu, v jehož sbírkách zůstal doposud.⁴⁴

Diamantem s nejbohatší historií je bez pochyby indický Koh-i-noor vážící 186 karátů.⁴⁵ Historici věří, že Koh-i-nooru je více než 5 000 let,⁴⁶ ale první zmínky o něm se objevily až v roce 1304, kdy byl v držení rádžů z Malwy a zdobil jejich turbany. Později kámen patřil sultánu Dillí Ala-ud-Dinu Khilji, avšak poté, co si sultán Bábura podrobil Dillí, stal se Koh-i-noor ozdobou sultánova trůnu, tzv. pavího trůnu, a byl jí až do 1739, kdy perský šáh Nádír přemohl při svém tažení i indické sultanáty a odvezl si jako válečnou kořist mnoho pokladů včetně slavného diamantu. Když perský vládce zemřel a o vládu nad zemí bojovali jeho synové, Koh-i-noor se dostal do rukou vládců Paňdžáb. V roce 1849 zaútočili na Paňdžáb Britové a po jeho dobytí, získali i tento kámen, jenž byl odvezen do Anglie a předán královně Viktorii. V Anglii byl znovu vybroušen, tentokrát do oválného brusu, čímž ztratil 109 karátů. Po smrti královny Victorie se Koh-i-noor stal součástí korunovačních klenotů.⁴⁷

Druhým největším žlutým fancy diamantem na světě se stal *Tiffany Yellow Diamond*, nalezený v roce 1877 v Africe. Tento diamant o váze 128,54 karátů (v neopracovaném stavu činila jeho váha celých 297,42 karátů) získal své jméno po americkém klenotnictví Tiffany & Co. Světoznámé klenotnictví jej koupilo v Paříži roku 1878 za 18 000 amerických dolarů a od té doby je jeho majitelem. Dr. George Frederick Kunz, klenotník firmy Tiffany & Co. vybrousil diamant do ideálního tvaru během jednoho roku. Zajímavým faktem je, že brilliant má neobvyklý počet faset: 48 na pavilonu a 40 na koruně, což činí jeho kaletu podobnou hvězdě. V roce 1995 se diamant stal součástí světoznámé kompozice *Pták na kameni* a je možné jej spatřit v hlavním klenotnictví firmy v New Yorku. I když byly během 117 let zaznamenány pokusy k prodeji, svého majitele nezměnil. Jeho cena byla stanovena prozatím třikrát, v roce 1951 byl ohodnocen na 500 000 dolarů, v roce 1972 na jeden milion dolarů a naposledy v roce 1983, kdy byl oceněn na 12 milionů dolarů.⁴⁸

⁴⁴Smithsonian: The Hope Diamond. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: http://www.si.edu/Encyclopedia_SI/nmnh/hope.htm

⁴⁵Antwerp World Diamond Centre: Famous diamonds. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <https://www.awdc.be/en/famous-diamonds>

⁴⁶Kohinoor Diamond of India: History of Kohinoor diamond. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kohinoordiamond.org/History-of-Kohinoor-Diamond.html>

⁴⁷ibid.

⁴⁸The Israeli Diamond Industry: Tiffany Yellow Diamond. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/tiffany-yellow-diamond>

2 MEZINÁRODNÍ OBCHOD S DIAMANTY

2.1 Světová těžba

2.1.1 Diamantový těžební průmysl a jeho moderní optimalizace

Diamanty jsou považovány za vzácné kameny nejen díky své výjimečné kráse, ale především proto, že proces jejich hledání a těžby je velmi náročným a nákladným. Dobývání diamantů i v dobře známých nalezištích vyžaduje mnoho času, práce a samozřejmě špičkového technologického vybavení. Pro vytěžení pouhého jednoho karátu (0,2 gramu) diamantu je zapotřebí vytěžit a prozkoumat přibližně 250 tun horniny, písku či zeminy,⁴⁹ přičemž následné zpracování některých obzvláště vzácných kamenů může vyžadovat dalších několik let.

Je třeba zmínit, že v poslední době se charakter diamantového těžebního průmyslu velice změnil v důsledku ekonomické, sociální a environmentální odpovědnosti, na kterou je v současnosti kladen velký důraz ve všech oblastech světové ekonomiky. Zejména po válečných diamantových konfliktech a se vznikem tzv. Kimberleyského procesu se diamantový průmysl (obzvláště dvě z jeho odvětví, těžba a obchod) snaží získat pozitivní obraz a zlepšit svou sociálně-environmentální pověst. Současné moderní metody těžby diamantů jsou šetrnější k životnímu prostředí a přinášejí zemi, v níž se těžiště nalézají mnoho výhod. Platí to zejména o Africe, kde představuje diamantový průmysl jednu z hlavních politických platform v boji proti chudobě. Jelikož většina primárních metod těžby diamantů vyžaduje odstranění obrovského množství horniny a země, je třeba racionálně využívat přírodních zdrojů a snažit se vytěžit co nejvíce diamantů s co nejmenšími náklady a zásahy do životního prostředí. Klíčovou roli v optimalizaci diamantového těžebního průmyslu hrají vlády států, těžaři, místní komunity a nevládní organizace. Moderní programy na zlepšení tohoto průmyslu zahrnují využití alternativních zdrojů energie, redukci emisí a znečištění ovzduší, recyklaci odpadů, ochranu vodních zdrojů a snížení jejich využívání během procesu těžby, zachování biodiverzity a založení přírodních rezervací.⁵⁰

⁴⁹Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Těžba diamantů. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/tezba-diamantu>

⁵⁰World Diamond Council: diamond mining and the environment factsheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: [https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20\(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment\).pdf](https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment).pdf)

Nejčastěji se diamanty primárně vyskytují v kimberlitových komínech. Mnohé z těchto komínů jsou velmi staré, jejich stáří se odhaduje na více než desítky milionů let, a proto se často nacházejí pod obrovskou vrstvou horniny a země, která musí být odstraněna. Proces těžby začíná průzkumem sopouchů pomocí povrchové těžby a kopáním podzemních dolů.⁵¹ Pak se kimberlit láme a dopravuje se do místa zpracování, kde je rozdrčený a stává se z něj diamantová usazenina. I přes velké náklady, které tento způsob těžby vyžaduje, se i v současné době většina diamantů těží tímto způsobem.⁵²

Sekundární naleziště diamantů jsou často označována jako naleziště aluviální. Aluviální diamanty jsou takové diamanty, které byly odstraněny z kimberlitových komínů v důsledku eroze v průběhu milionů let a nakonec se usadily na dnech řek, oceánů nebo na pobřeží.⁵³

Velké množství aluviálních diamantů se těží průmyslovým způsobem, avšak většina z nich je značně rozptýlená po velkých teritoriích, a tudíž jsou těženy neformálními neregulovanými metodami, které se považují za řemeslnou těžbu, nebo se užívá pojmu aluviální těžba malého rozsahu. Kolem 10% surových diamantů se na světě těží industriálně a 14% řemeslně.⁵⁴

Aby byly nalezeny diamanty vyskytující se na pobřežích, je nezbytné, aby byla odstraněna velká část pobřežního reliéfu. Poté se odstraněný materiál dováží do zpracovatelských závodů, kde je pečlivě prozkoumán, jestli obsahuje diamanty.⁵⁵

Těžbu diamantů ze dna oceánů provádějí speciálně konstruované lodě, jež vysávají ze dna šterk, který je přepravován do zpracovatelských závodů, na lodích se šterk nezkoumá. Jakmile se dokončí analýza vytěženého šterku, znovu se navrácí na mořské dno, výzkumy potvrdily, že v průběhu let se ryby a mořští savci do této oblasti navracejí.⁵⁶

⁵¹Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Těžba diamantů. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/tezba-diamantu>

⁵²World Diamond Council: diamond mining and the environment fact sheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: [https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20\(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment\).pdf](https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment).pdf)

⁵³World Diamond Council: Alluvial diamond mining fact sheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: http://www.diamondfacts.org/pdfs/media/media_resources/fact_sheets/Alluvial_Mining_Background.pdf

⁵⁴World Diamond Council: diamond mining and the environment fact sheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: [https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20\(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment\).pdf](https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment).pdf)

⁵⁵ibid.

⁵⁶Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Těžba diamantů. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/tezba-diamantu>

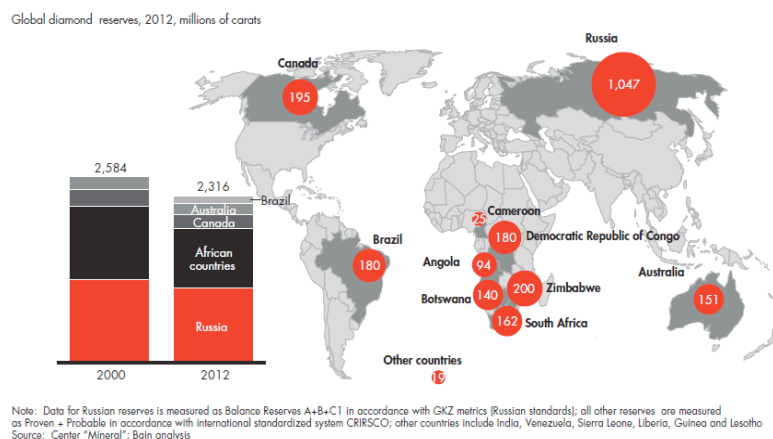
Řemeslná neboli aluviální těžba malého rozsahu je obvykle prováděna jedinci, rodinami nebo skupinami lidí se základním vybavením. Tato metoda je velmi pracná a časově náročná a často se provádí v nelicencovaných oblastech, neregulovaných a nedefinovaných jako diamantová naleziště. Je třeba uvést, že daný způsob těžby je vysoce nebezpečným jak pro lidské zdraví, tak i pro životní prostředí. K tomu je také nutné přičíst fakt, že většina takových těžařů nemůže správně posoudit skutečnou hodnotu surových diamantů, a jsou tedy často zneužíváni. Řemeslná oblast těžebního průmyslu je velmi rozšířená v některých státech, což se stalo podnětem ke vzniku mezinárodních diamantových iniciativ a aliancí, které podporují konkrétní státy v rozvoji regulované industriální těžby diamantů.⁵⁷

2.1.2 Největší naleziště diamantů ve světě

Současná velikost zásob diamantových ložisek je důležitým indikátorem pro stanovení prognózy rozvoje diamantového průmyslu v budoucnosti. V posledních letech zůstává objem světových diamantových rezerv přibližně na stejné úrovni, 2,3 miliard karátů, což je považováno za dostatečné pro udržení výroby během následujících 18 let.⁵⁸

Obrázek 3: Diamantové rezervy

Figure 2.6: Reserves are concentrated in Russia and Africa

Zdroj: SPEKTOROV, Yury, Olya LINDE a Rostislav KHOMENKO. The Global Diamond Report 2013: Journey through the Value Chain. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2013.aspx> (Rezervy diamantů v Rusku a Africe. 2012. Miliony karátů)

⁵⁷World Diamond Council: diamond mining and the environment fact sheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: [https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20\(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment\).pdf](https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment).pdf)

⁵⁸SPEKTOROV, Yury, Olya LINDE a Rostislav KHOMENKO. The Global Diamond Report 2013: Journey through the Value Chain. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2013.aspx>

Rezervy surových diamantů se nacházejí ve více než 35 zemích,⁵⁹ avšak nejbohatšími na diamanty stále zůstávají Rusko, Austrálie, Kanada a africké země, zejména Botswana, Kongo, Jihoafrická republika, Angola, Namibie a Ghana. Z toho 70 procent světových diamantových rezerv je soustředěno v Africe a Rusku.⁶⁰

Největší diamantový důl světa Argyle se nachází v severozápadní Austrálii v oblasti náhorní plošiny Kimberley. Naleziště Argyle bylo objeveno společností Ashton Mining Ltd. v roce 1979 a již v roce 1985 se v něm začaly těžit surové diamanty. V roce 1998 se v Argyle vytěžilo kolem 43 milionů karátů diamantů, což představuje mezní ukazatel objemu těžby v tomto dole. Předpokládá se, že důl Argyle bude nejpravděpodobněji uzavřen do roku 2019⁶¹ kvůli nízkému podílu šperkařských kamenů vysoké kvality. Koncentrace diamantů v australském lamproitu je nadprůměrná a činí až 7 karátů na tunu horniny.⁶² Diamanty vytěžené v dolu Argyle mají většinou modrou až šedou barvu fluorescence pod UV-světlem a modrobílou barvu pod rentgenovým zářením.⁶³ Zajímavým je i fakt, že 90-95 procent vzácných růžových a červených diamantů na světě se těží v Argyle. Nalezené hnědé drahokamy byly přejmenovány na diamanty barvy *cognac* a *champagne*. V roce 2012 zde byl nalezen kámen jedinečné krásy a vlastností, růžový The Argyle Pink Jubilee Diamond o váze 12,76 karátů.⁶⁴ Červené diamanty se všeobecně považují za jedny z nejvzácnějších a nejdražších drahokamů na světě vůbec, v Argyle se ročně výtěží přibližně půl lžičky červených diamantů, i z tohoto nepatrného množství má důl zisk milionů dolarů.

Často dochází k tomu, že jsou zaměňovány dvě oblasti se stejným názvem Kimberley. Jedna z takto pojmenovaných oblastí, náhorní plošina, leží v Austrálii a nachází se v ní právě důl Argyle, druhou, hlavní město největší provincie Jihoafrické republiky Severní Kapsko, v Africe. Právě zde byly v roce 1866 objeveny první diamanty v této oblasti, čímž odstartovala diamantová horečka a tzv. *diamantoví lovci* z celého světa přijížděli do Kimberley. Uprostřed celého dolu leží téměř půl kilometru široká a 215 metrů hluboká tzv. *Velká díra* (ang. *Big Hole*), jedna z největších děr vytvořených lidskou rukou. Diamantový důl byl objeven bratry De Beersovými, kteří postavili na místě nálezů svou

⁵⁹U.S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2015. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/diamond/mcs-2015-diamo.pdf>

⁶⁰SPEKTOROV, Yury, Olya LINDE a Rostislav KHOMENKO. The Global Diamond Report 2013: Journey through the Value Chain. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2013.aspx>

⁶¹Mindat.org. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mindat.org/loc-4301.html>

⁶²Diamonds International Corporation - D.I.C a. s.: Naleziště diamantů. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/naleziste-diamantu>

⁶³Mindat.org. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mindat.org/loc-4301.html>

⁶⁴Ibid.

farmu. Během následujících 40 let zde bylo vytěženo 14 504 566 karátů diamantů, dále byla v roce 1888 Cecilem Johnem Rhodesem a Charlesem Ruddem založena světoznámá společnost De Beers Consolidated Mines Ltd., které patří 70 procent afrických diamantových dolů a která až do dnešních dnů patří k lídrům na světovém trhu s diamanty.⁶⁵

Velmi bohatá diamantová naleziště se nacházejí taktéž na území Ruské federace, zejména v Jakutské oblasti na Sibíři.⁶⁶ Největším z nich je důl Jubilee, který je v současnosti nejbohatším diamantovým dolem na světě. Jubilee obsahuje více než 153 milionů karátů surových diamantů včetně 51 milionů karátů podzemních rezerv.⁶⁷ Důl Jubilee patří statní společnosti Alrosa a společnosti The Aikhal mining.⁶⁸ Společnost Alrosa je majitelem i dolu Udačnyj, který obsahuje téměř stejné rezervy diamantů jako Jubilee, což je okolo 152 milionů karátů. Udačnyj byl objeven v roce 1955 a je jedním z nejhlubších dolů na světě. Jeho roční produkce činí kolem 10 milionů karátů diamantů.⁶⁹ Ve stejném roce byl rovněž objeven důl Mir, který byl, až do svého uzavření v roce 2001, považován za největší diamantový důl na světě. V roce 2009 zde byla pozemní těžba opět zahájena. V roce 2015 se plánuje zahájit těžbu v nalezišti Botiobinskaya, které obsahuje více než 70 milionů karátů diamantů.⁷⁰ Zvláštností ruských diamantových nalezišť je nadprůměrný rozměr vytěžených kamenů a jejich velmi vysoká kvalita.⁷¹ Téměř 37 procent⁷² nalezených diamantů může být použito ve šperkařství. Dalším specifikem je i fakt, že diamanty se často těží za dost extrémních podmínek, a to při velmi nízkých teplotách, kdy půda zamrzá až do hloubky 300 metrů.

Podle statistik z roku 2013 má důl Orapa⁷³ v Botswaně nejvyšší hodnotu diamantů vytěžených za jeden rok. Cena za jeden karát je zde stanovena na 145 dolarů, což více než dvakrát převyšuje obvyklé ceny za jeden karát například v diamantových dolech v Zimbabwe, kde se ceny pohybují kolem 60 dolarů.⁷⁴ Pro rok 2013 byla cena diamantů nalezených

⁶⁵The Israeli Diamond Industry: Kimberley Diamond Mine. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.israeliamond.co.il/english/wikidiamond/kimberley-diamond-mine>

⁶⁶Diamonds International Corporation - D.I.C a. s.: Naleziště diamantů. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/naleziste-diamantu>

⁶⁷SPENCE, Robert. Mining Global: Top 10: Diamond Mines in the World. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.miningglobal.com/top10/1175/Top-10:-Diamond-Mines-in-the-World>

⁶⁸Ibid.

⁶⁹Ibid.

⁷⁰Ibid.

⁷¹Diamonds International Corporation - D.I.C a.s.: Naleziště diamantů. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/naleziste-diamantu>

⁷²Ibid.

⁷³ZIMNISKY, Paul. KITCO: Ranking Of The World's Diamond Mines By Estimated 2013 Production. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.kitco.com/ind/Zimnisky/2013-08-20-Ranking-Of-The-World-s-Diamond-Mines-By-Estimated-2013-Production.html>

⁷⁴Ibid.

v Orapě stanovena na 1,6 miliard dolarů.⁷⁵

Diamanty s nejvyšší cenou za jeden karát se těží v dole Letseng v Lesotho v jižní Africe. Cena 2 191 dolarů za jeden karát je maximální v porovnání s ostatními cenami, pro srovnání lze uvést ceny za jeden karát v dole Argyle v Austrálii, kde činí pouhých 25 dolarů. Nicméně objem vytěžených diamantů v Letsengu nepřesáhl 85 000 karátů za rok 2013, ale v Argyle to bylo 10,2 milionů karátů, takže zisk z dolu v Letsengu je prakticky o sto milionů dolarů nižší. Celkový zisk z vytěžených diamantů činil v Letsengu 186 milionů dolarů, v Argyle 255 milionů dolarů.⁷⁶

V diamantovém těžebním průmyslu platí, že pokud se v diamantovém dole vyčerpají všechny povrchové zdroje, začne probíhat podzemní těžba. Důsledkem takové změny je obvykle postupné snížení objemu těžby, zejména kvůli mrkvovitému tvaru kimberlitových komínů, které se s rostoucí hloubkou zužují. Například produkce jednoho z největších diamantových dolů Ekati v Kanadě se snížila v roce 2012 po přechodu na podzemní těžbu o 28 procent YOY (Year-over-Year), ke stejné situaci došlo i v dalším kanadském diamantovém dole Davik, kde v roce 2013 klesl objem těžby o 17 procent YOY ze stejného důvodu. Mezi další doly, které budou přecházet nepodzemní těžbu, patří i důl Udačnyj v Rusku a doly Jwaneng a Orapa v Botswaně.⁷⁷

Od poloviny devadesátých let bylo na světě zahájeno pouze několik důležitých těžebních projektů. Je to především z toho důvodu, že pro realizaci takového projektu je nezbytné, aby společnost disponovala minimálně miliardou dolarů a počítala s tím, že spuštění takového projektu může trvat i déle než jedno desetiletí. V příštích několika letech se očekává, že vzniknou nové diamantové doly v Kanadě (Renard and GahchoKue), Botswaně (Ghagoo) a Rusku (Grib, Lomonosov, Botuobinskaya a Lomonosovsky).⁷⁸ Vznik nových těžebních projektů povede ke značnému zvětšení světového objemu těžby diamantů v následujících desetiletích.

V současné době je těžba surových diamantů téměř zcela zaměřena na získání vysoce kvalitních vzácných drahokamů, které jsou vhodné pro použití ve šperkařství. Pro průmyslové účely se vyrábějí syntetické diamanty, což má nesporně finanční důvody, pořízení

⁷⁵ZIMNISKY, Paul. KITCO: Ranking Of The World's Diamond Mines By Estimated 2013 Production. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.kitco.com/ind/Zimnisky/2013-08-20-Ranking-Of-The-World-s-Diamond-Mines-By-Estimated-2013-Production.html>

⁷⁶Ibid.

⁷⁷ZIMNISKY, Paul. KITCO: The state of 2013 global rough diamond supply. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.resourceinvestor.com/2013/01/22/the-state-of-2013-global-rough-diamond-supply>

⁷⁸Ibid.

syntetických diamantů je mnohem méně nákladné než přírodních. Dalším aspektem je také v současné době tolik zdůrazňovaná společenská odpovědnost firem, výroba syntetických diamantů nezatěžuje životní prostředí jako těžba přírodních. Další nespornou výhodou syntetických diamantů lze spatřovat v tom, že proces jejich výroby je snadno kontrolovaný, což umožňuje vytvořit kámen s přesně požadovanými parametry odpovídajícími zamýšlenému použití kamene. Nicméně diamantové doly stále produkují i kameny průmyslové kvality, ale pouze jako vedlejší produkt. Jen 25 procent nalezených diamantů se používá ve šperkařství, ovšem činí 95 procent⁷⁹ celkové hodnoty všech vytěžených diamantů.

2.2 Světový obchod s diamanty

Diamanty nejsou pouhými lesklými kameny neuvěřitelné krásy, jedná se i velmi žádaný obchodní artikl. Světový obchod s diamanty je založen na přednostech, které vyplývají především z velikosti obchodované komodity. Diamanty se dají snadno převážet, lze je těžko vysledovat a zároveň mají velmi vysokou cenu. Tyto skutečnosti však vedly i mnoha negativním jevům, jako je například řada ozbrojených konfliktů v důsledku diamantové horečky, využití diamantů jako platidla v obchodu s drogami a jiné nezákonné činnosti.⁸⁰ Avšak navzdory negativní pověsti diamantového obchodu, oslabení ekonomického růstu i zpomalení vývoje světového diamantového průmyslu poptávka po diamantech ve světě stále roste. Očekává se, že i v následujících 10 letech se tento růst nezastaví, ale naopak jeho tempo se ještě zrychlí.⁸¹ Největší hráči mezinárodního trhu s diamanty chrání a podporují toto průmyslové odvětví a zdůrazňují pozitivní dopady těžby diamantů, k největším se podle nich řadí vytvoření velkého počtu pracovních míst a příjmy vlád rozvojových zemí generované těžbou diamantů a jejich obchodem. Většina diamantových nalezišť se nachází v chudých afrických zemích, kde příjmy z diamantového průmyslu tvoří často podstatnou část jejich hrubého domácího produktu a jsou použity na rozvoj ekonomiky, infrastruktury a v boji proti HIV.⁸²

⁷⁹ZIMNISKY, Paul. KITCO: The state of 2013 global rough diamond supply. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.resourceinvestor.com/2013/01/22/the-state-of-2013-global-rough-diamond-supply>

⁸⁰WEBER, Lauren. Columbia University: Initiative for Policy Dialogue: Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:

http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/

⁸¹De Beers: The Diamond Insight Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://insightreport.debeersgroup.com/_downloads/pdfs/de-beers-insight-report-2014.pdf

⁸²WEBER, Lauren. Columbia University: Initiative for Policy Dialogue: Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/

Poptávka po diamantech je vyvolaná miliony lidí na celém světě, kteří chtějí vlastnit diamantový prsten, náhrdelník nebo jakýkoliv jiný typ šperku osazeného diamantem. Tak jako ve všech průmyslových oblastech stojí i v této na konci hodnotového řetězce několik světově proslulých firem, které vykazují nejvyšší zisky.⁸³

Avšak před tím než se diamant se dostane do těchto společností a stane se z něj předmět prodeje, musí projít dlouhou cestu, která začíná v místě těžby, pokračuje přes zpracovatelské podniky, které jsou převážně v soukromém vlastnictví, aby ze surového diamantu vznikl konečný produkt. Problémy s transparentností v diamantovém průmyslu se ve většině případů objevují ve fázi evidence zásob a stanovení cen. Z druhé strany lze poznamenat, že s podobným problémem se potýkají i ostatní průmyslová odvětví. Výzkumy ukazují, že v obchodu se zlatem, platinou a palladiem se objevují téměř totožné negativní jevy.⁸⁴

2.2.1 Trendy mezinárodního trhu s diamanty

Komerční těžba diamantů má svůj počátek v roce 1870 v Jihoafrické republice, od této doby až po rok 2000 expandovala do čtyř kontinentů. V roce 2000 dosahovala světová produkce diamantů objemu 118 milionů karátů v hodnotě 7,86 miliard amerických dolarů. Největší koncentrace diamantové těžby a výroby byla soustředěna v Africe (Botswana, Angola, Kongo, Namibie a Jihoafrická republika), Asii (Rusko) a Jižní Americe (Brazílie a Venezuela).⁸⁵ Největším producentem a exportérem surových diamantů v roce 2000 byla Botswana s objemem exportu 2 261 384 704 USD, za ní následují Jihoafrická republika, Velká Británie, Kanada a USA. Největší množství diamantů bylo dovezeno do Velké Británie, Thajska, Belgie, USA a Kanady.⁸⁶ Světové tržby v tomto průmyslovém oboru vzrostly v roce 2000 o 9 % v porovnání s rokem 1999 a v tomto období dosahovaly rekordních 25,8 miliard USD.⁸⁷ Je důležité zmínit, že tzv. *konfliktní diamanty* i v roce 2000 nadále financovaly povstalecké aktivity v Africe, což bylo nejzávažnějším problémem diamantového průmyslu od počátku 90. let 20. století.

⁸³BAIN and Company: The Global Diamond Industry Report. [online]. s.20 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://www.bain.com/Images/PR_BAIN_REPORT_The_global_diamond_industry.pdf

⁸⁴ibid.

⁸⁵OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2000: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁸⁶UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

⁸⁷OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2000: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

Údaje za rok 2001 se od předchozího roku liší minimálně. Změnilo se však pořadí největších importérů diamantů, v roce 2001 obsadilo první příčku Thajsko s hodnotou dovezených diamantů 206 356 924 USD. Na druhém místě se umístila Belgie a lídr předchozího roku, Velká Británie, se ocitla na místě čtvrtém, hned za Kanadou.⁸⁸ Pro rok 2001 je charakteristickým zpomalení a stagnace světového prodeje diamantů o 5 % ve srovnání s rokem 2000. Jednou z příčin byly události z 9. září 2001 v USA. V tomto roce taky začal působit Kimberleýský proces, který se snažil o regulaci diamantového trhu ve snaze zabránit rozšíření konfliktních diamantů po celém světě a zastavit africké války.⁸⁹

V roce 2002 dosahovala světová produkce diamantů 132 milionů karátů, ze kterých připadalo 76,5 milionů karátů na kameny klenotnické jakosti a zbylých 55,2 milionů na kameny průmyslové třídy. Ke změně došlo i na poli nejsilnějších hráčů v odvětví, vedoucí postavení patřilo Austrálii a samozřejmě Botswaně. V roce 2002 zaznamenal světový obchod s diamanty růst o 14,8 % a dosáhl hodnoty 26,3 miliardy USD.⁹⁰ Největším importérem zůstává i v tomto období Thajsko s ukazatelem 256 326 704 USD.⁹¹ Trend růstu a oživení trhu pokračoval i v roce následujícím, kdy se export zvýšil o 11,9 %. Celkový objem produkce dosahoval 150 milionů karátů.⁹² Největším exportérem se stala Kanada (997 440 048 USD), importérem Velká Británie (290 686 769).⁹³

V roce 2004 byly poprvé zveřejněny údaje o produkci diamantů v Rusku, které se okamžitě stalo největším producentem diamantů v tomto roce. Do roku 2004 byly veškeré informace o ruském diamantovém sektoru státním tajemstvím.⁹⁴ Celosvětový objem produkce dosahoval 156 milionů karátů a největším importérem zůstala Velká Británie, za kterou následovala Belgie.⁹⁵ Na konci roku 2003 byla společnost De Beers obviněna z monopolní regulace cen na mezinárodním trhu s diamanty a odsouzena k zaplacení pokuty ve výši 10 milionů USD. V roce 2004 dostala společnost De Beers povolení znovu volně

⁸⁸UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

⁸⁹OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2001: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹⁰OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2002: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹¹UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

⁹²OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2003: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹³UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

⁹⁴OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2004: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹⁵UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

operovat na americkém trhu.⁹⁶

Celosvětový objem produkce diamantů v roce 2005 dosahoval 183 milionů karátů a největším producentem se stala Austrálie, za níž následovaly Botswana a Rusko.⁹⁷ Tyto tři státy zůstaly lídry na globálním trhu s diamanty i v následujícím roce, kdy objem produkce dosahoval 171 milionů karátů s hodnotou 12 miliard USD, což bylo o 4,3 % více než v předchozím roce. V roce 2006 přijala OSN jednohlasně usnesení 1643 (2005) zakazující import diamantů z Pobřeží slonoviny kvůli jejich konfliktnímu statusu, který ohrožuje mezinárodní bezpečnost a mír. Zákaz byl uplatněn ve formě embarga na diamanty z daného státu. Ve stejném roce prodloužila OSN zákaz na liberijské diamanty, který byl přijat v roce 2001. Vláda Libérie byla naléhavě vyzvána k provedení nezbytných reforem, aby se mohla stát členem Kimberleyského procesu. Co se týká cen diamantů v roce 2006, tak podle IDEX (International Diamond and Jewelry Exchange) rostly ceny velkých a velmi malých (do 0,1 ct) diamantů, zatímco ceny diamantů s vahou od 0,5 do 1 ct se snížily o 30 %, což se dotklo prakticky všech kamenů na světovém trhu, neboť většinou dosahují váhy právě 0,5 až 2 karátů. Diamanty s vahou 5 karátů a více představují jen 1 % objemu obchodu na daném trhu. Jejich ceny vzrostly o 17 % během roku 2006.⁹⁸

V roce 2007 se největším exportérem stala Kanada s 1 133 487 660 USD, největším importérem i nadále zůstala Velká Británie s hodnotou dovezených diamantů 1 144 219 724 USD.⁹⁹ Světová produkce dosahovala v tomto roce 169 milionů karátů a největším producentem se opět stalo Rusko. Pobřeží slonoviny zůstalo v roce 2007 jediným zdrojem konfliktních diamantů, zatímco diamantové sankce vůči Libérii, která se v květnu 2007 stala členem Kimberleyského procesu, byly odstraněny.

Prakticky stejný trend zůstává na světovém trhu s diamanty i v roce 2008. Rusko se znovu stává světovým lídrem v těžbě diamantů s 23 % celosvětového objemu produkce, což představuje 159 milionů karátů. Počínaje rokem 2005 dochází k postupnému snižování objemu vytěžených diamantů.¹⁰⁰ A nejinak je tomu v roce 2009, kdy tento ukazatel klesl o dalších 19 % a dosahoval 129 milionů karátů. V roce 2009 je Rusko znovu největším

⁹⁶OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2004: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹⁷OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2005: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹⁸OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2006: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

⁹⁹UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://comtrade.un.org/data/>

¹⁰⁰OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2008: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

producentem diamantů na světě a i dodnes (2015) má největší podíl na trhu, k čemuž jistě přispělo i přerušení smlouvy o prodeji ruských surových diamantů uzavřené mezi společností Alrosa a De Beers. Co se týká mezinárodní regulace v roce 2009, tak Kimberleýský proces stále zakazuje dovoz diamantů z Pobřeží slonoviny a pozorně sleduje situaci v Zimbabwe, kde po začátku diamantové horečky v roce 2007, byly zaregistrovány případy pašování a násilí. Jinou důležitou změnou roku 2009 je ten fakt, že Čína se stala po USA druhým největším trhem s diamanty a předběhla i Japonsko. Import Číny dosahoval v roce 2009 1,5 miliardy USD.¹⁰¹

Rok 2010 přinesl globálnímu diamantovému trhu určité oživení, neboť objem produkce vzrostl na 144 milionů karátů. V tomto roce také poprvé po skončení globální recese vzrostly ceny diamantů. Toto oživení proběhlo zejména díky vzestupu amerického trhu.¹⁰²

Počínaje rokem 2008 zažil světový trh s diamanty řadu střídajících se vzestupů a pádů. Nicméně od roku 2011 se diamantový trh projevuje stále více jako stabilní a generuje stálý růst.¹⁰³ Během roku 2012 se světová produkce diamantů se zvýšila o 4 % a dosáhla 128 milionů karátů (Mct). Absolutním lídrem v produkci diamantů zůstává v roce 2012 Rusko s 34,9 milionů karátů vytěžených diamantů, což činilo 27 % celosvětové produkce. Za Ruskem následuje Kongo (Kinshasa) s 21,5 Mct (17 %), Botswana s 20,6 Mct (16 %), Zimbabwe s 12,1 Mct (9 %) Kanada s 10,5 Mct (8 %), Austrálie s 9,18 Mct (7 %), Angola s 8,33 Mct (7 %) a řada dalších států, jejichž podíl na světové produkci není tak významný.¹⁰⁴

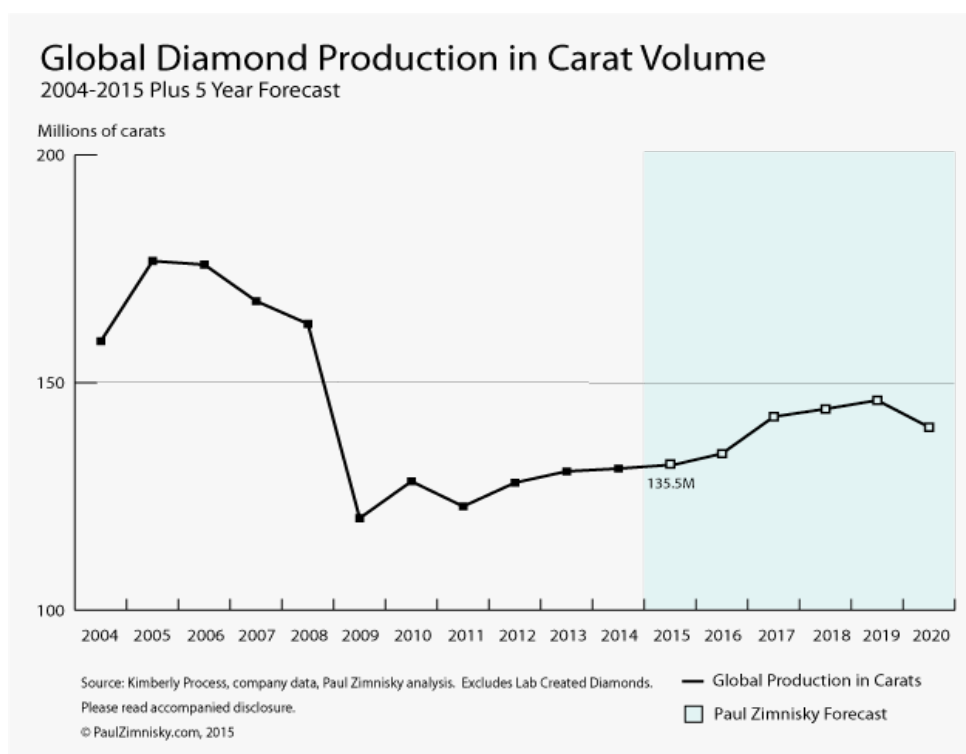
¹⁰¹OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2009: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

¹⁰²OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2010: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

¹⁰³LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a StephaneFISCHLER.Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹⁰⁴OLSON, Donald W. USGS 2012 Minerals Yearbook: Diamond, Industrial [Advanced Release]. s. 21.3-21.4. [online]. [cit.2015-04-09].Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

Graf 1: Celosvětová produkce diamantů v karátech

Zdroj: Paul Zimnisky Diamond Analytics: Global Diamond Production in Carat Volume. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/global-rough-diamond-production-in-carats> (2004-2014 plus prognóza na 5 let, osa Y: miliony karátů)

Jestliže se v úvahu vezmou i syntetické diamanty, potom celková produkce činila v roce 2012 452 milionů karátů v hodnotě 1,65 – 2,50 miliardy USD.¹⁰⁵

Množství vytěžených diamantů průmyslové kvality dosáhlo ve stejném roce 36 Mct, což je o 3 % více než v roce 2011. Největším producentem průmyslových diamantů bylo znovu Rusko, dále následují Austrálie, Botswana a Jihoafrická republika. Tyto čtyři státy produkují 94 % celosvětové nabídky přírodních průmyslových diamantů.¹⁰⁶

Pokud jde o syntetické diamanty, jejich celosvětová výroba přesáhla v roce 2012 448 milionů karátů, 98 % z nich bylo vyrobeno v Číně, USA, Rusku, Irsku a Jihoafrické republice. Je třeba zmínit, že syntetické diamanty představují 99 % výroby a spotřeby diamantů na světě.¹⁰⁷

V roce 2013 vzrostly světové tržby surových diamantů o 2 %, i přesto že příjmy čtyř z pěti největších producentů vzrostly o 5-16 %. Důvodem nízkého růstu tržeb bylo snížení

¹⁰⁵ OLSON, Donald W. USGS 2012 Minerals Yearbook: Diamond, Industrial [Advanced Release]. s. 21.3-21.4. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

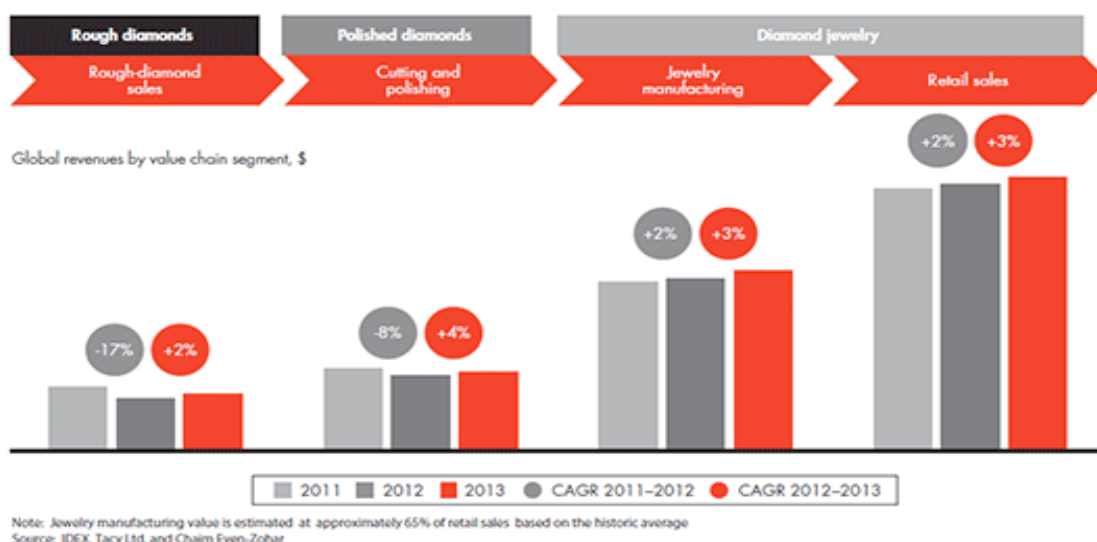
¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ Ibid.

výkonu menších producentů.¹⁰⁸ Celková produkce diamantů v roce 2013 dosáhla 130,5 milionu karátů.¹⁰⁹

Graf 2: Příjmy diamantového průmyslu

Figure 1.1.1: Revenues across the diamond value chain posted solid growth

Zdroj: LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. GlobalDiamond Report 2013. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

(Rough diamonds – surové diamanty, Polished diamonds – broušené diamanty, Diamond jewelry – diamantové klenoty, Rough diamond sales – tržby surových diamantů, Cutting and polishing – broušení a leštění, Jewelry manufacturing – výroba šperků, Retail sales – maloobchodní tržby)

Zajímavý je rovněž fakt, že 99 % celosvětové těžby diamantů je soustředěno v devíti zemích, největších producentech, přičemž první dva na tomto žebříčku, Rusko a Kongo, se na celkovém objemu těžby surových diamantů na světě podílejí z 59 %. Avšak nejvyšší hodnoty vytěžených diamantů dosahuje Botswana s podílem 26 % z celkových 14 085 milionů USD dle údajů za rok 2013. Na druhém místě se nachází Rusko s 22 % a za ním následuje Kanada s třináctiprocentním podílem na celkové hodnotě.¹¹⁰

Trh řezání a broušení diamantů po stagnaci v roce 2012 znovu zaznamenal pozitivní růst v roce 2013, a to o celá 4 %, přičemž příjmy činily 22 miliard USD. Tento růst je vyvolán

¹⁰⁸ LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

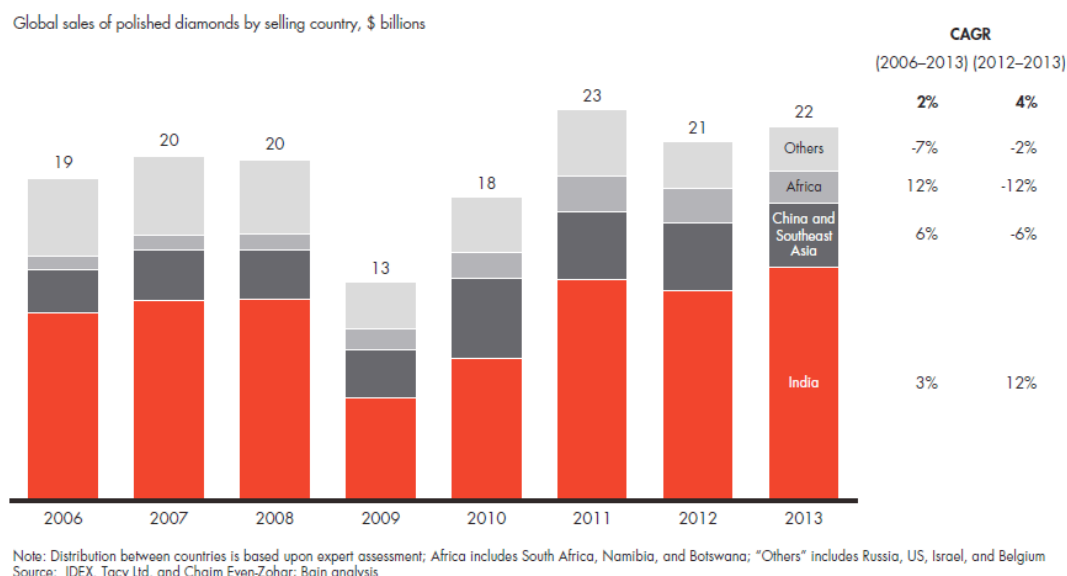
¹⁰⁹ ALROSA: Diamond Market. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://eng.alrosa.ru/diamonds-explained/the-world-diamond-market/>

¹¹⁰ ibid.

tím, že Indie, jež je považována za největšího hráče v oblasti leštění surových kamenů, zvýšila svůj podíl v tomto odvětví, a tedy i příjmy. Podíl Indie činí v tomto odvětví až 60 %. Zároveň se jedná i o největšího importéra diamantů na světě (za ní následují Belgie, Izrael, Čína). Současně s tím však podíl dalšího vlivného hráče v tomto odvětví, Číny, klesl v roce 2013 o 6 %.¹¹¹ Indie předběhla Čínu díky technologickým inovacím a zvýšení provozní efektivity. Indickým bankám se podařilo udržet likviditu diamantového průmyslu i přes zpřísnění svých úvěrových podmínek, zatímco omezení financování v jiných státech (zejména v EU, Izraeli a USA) se nepříznivě odrazilo na rozvoji daného průmyslu.¹¹²

Graf 3: Podíl jednotlivých států na řezání a broušení surových diamantů v roce 2013

Figure 7.3.1: India continues to dominate cutting and polishing and sustained the segment's growth in 2013

Zdroj: LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. GlobalDiamond Report 2013. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

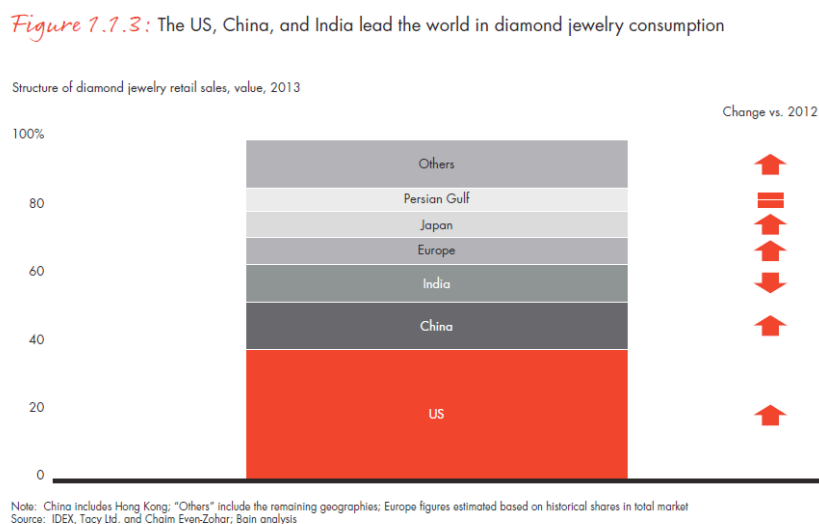
Již po několik let zůstává největším maloobchodním trhem s diamanty trh Spojených států. Díky tomu, že americká ekonomika zaznamenala v roce 2013 růst, i nadále roste poptávka po diamantech a podle prognóz bude možné tento trend pozorovat i v následujících

¹¹¹LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014 [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹¹²Ibid.

letech.¹¹³ Světový trh se šperky dosáhl v roce 2013 hodnoty 79 miliard USD, což svědčí o tříprocentním růstu ve srovnání s rokem 2012. Navzdory převaze uskutečněných prodejů v USA, byla hlavním motorem tohoto růstu Čína. Poptávka po broušených diamantech vzrostla o 3 % během posledních dvou let a dosáhla přibližně 25 miliard USD. Prodej v USA se sice v roce 2013 zvýšil o 7 %, což lze považovat z hlediska uvedených údajů za několik předcházejících let za nadprůměrný růst, avšak ukazatele mapující situaci v Číně jsou vyšší, v roce 2013 vzrostl prodej broušených diamantů o celých 14 %, ¹¹⁴ a to zejména díky intenzivnímu hospodářskému růstu a zvětšujícímu se podílu střední třídy obyvatelstva.¹¹⁵ Naopak, prodej v Indii a Japonsku ve stejném roce klesl o 10 %, respektive o 6 %.¹¹⁶ Dvanáctiprocentní znehodnocení indické rupie v roce 2013 a snížení ceny zlata skoro o 30 % vedlo ke stagnaci v diamantovém průmyslu, nicméně stabilizace ekonomické situace v roce 2014 pravděpodobně povede ke zlepšení a růstu indického trhu se šperky.

Graf 4: Popularita diamantových šperků ve světě

Zdroj: LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2013. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹¹³LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹¹⁴De Beers: The Diamond Insight Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://insightreport.debeersgroup.com/_downloads/pdfs/de-beers-insight-report-2014.pdf

¹¹⁵LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹¹⁶De Beers: The Diamond Insight Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://insightreport.debeersgroup.com/_downloads/pdfs/de-beers-insight-report-2014.pdf

Současný trh s diamanty je charakterizován několika klíčovými trendy a zásadními problémy. Prvním z nich je doplňování rezerv a vytěžení důležitých nalezišť. Kvůli tomu, že v poslední době nebyla objevena žádná důležitá naleziště, náklady na jejich hledání stále rostou. Jiným problémem je tzv. environmentální zodpovědnost, která nutí producenty diamantů, aby efektivně využívali energetické zdroje, snižovali emise, zajistili správné nakládání s odpady včetně jejich recyklace, kontrolovali spotřebu vody, což je velmi finančně náročné, neboť většina výrobních míst se nachází v oblastech s nedostatkem vody. Jedním z hlavních současných trendů diamantového průmyslu je růst povědomí producentů o odlišnostech místních komunit, na jejichž území se nacházejí centra těžby či zpracování. Moderní programy podpory jsou zaměřeny převážně na státy produkující diamanty (to se týká zejména nejméně rozvinutých zemí světa), například tak, že v nich budou umístěny i zpracovatelské podniky, které brousí a řezou surové diamanty, dalším příkladem může být financování infrastruktury v afrických zemích. Nelze opomenout ani fakt, že producenti se také potýkají s neustálým růstem nákladů na pracovní sílu, energii a technologické vybavení a zařízení.¹¹⁷

2.2.2 Investiční diamanty

Poptávka po investičních diamantech je stále spíše limitovanou záležitostí a činí pouhých 5 % celkové hodnoty broušených diamantů. Existují dva hlavní důvody, proč lidé investují do diamantů a drahých kovů: maximalizace výnosů a hedging. Investoři orientovaní na zisk se snaží dosáhnout co nejvyšších příjmů tak, že čekají na apreciaci cen diamantů a poté je prodají. Hedgingoví investoři potřebují drahokamy pro zachování hodnoty jejich majetku a kapitálu. Po světové ekonomické krizi v roce 2008 zůstávají hedgingoví investoři převažující kategorií, zejména na trhu drahých kovů.¹¹⁸

Cena diamantů a jiných drahokamů kontinuálně roste. Podle The Rappaport Diamond Trade Index vzrostla cena tříkarátových diamantů během 12 let (1999-2011) o 145 % a cena pětikarátových diamantů dokonce o 171 %.¹¹⁹ Nicméně nejde jen o malé kameny, investice do

¹¹⁷LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

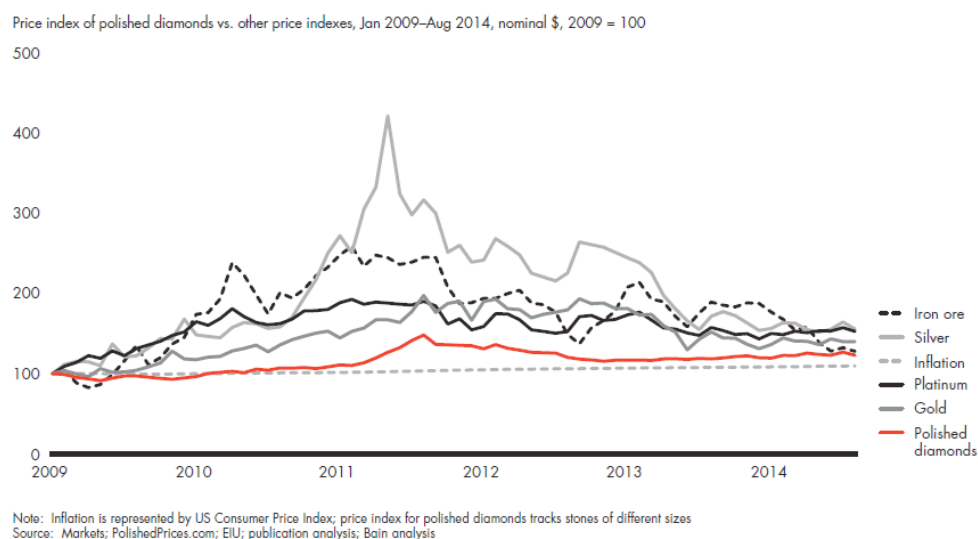
¹¹⁸Ibid.

¹¹⁹Investing in diamonds - Undertapped, Underappreciated and Undervalued. [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=4&sid=0a3abc43-e3d1-4172-a311-df6053069268%40sessionmgr115&hid=116&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bwh&AN=201304101051PR.NEWS.USPR.CG92094>

velkých diamantů s obrovskou cenou také rostou, přičemž ceny těchto kamenů se zvyšují velmi rychle. Například dokonalý Flawless diamant hruškovitého tvaru o váze 74,79 karátu představený v roce 2013 s předprodejním odhadem ceny na 9-12 milionů USD, byl v roce 2001 svým současným majitelem získán za 4,3 milionu USD,¹²⁰ z čehož vyplývá, že jeho hodnota vzrostla prakticky třikrát za poslední 12 let. Hedgingoví investoři se často zajímají o diamanty s cílem zachránit svůj kapitál před inflací. Důvodem pro takovou volbu je fakt, že ceny diamantů rostou rychleji než míra inflace a jsou stabilnější ve srovnání s cenami zlata, stříbra a platiny. Pro srovnání lze uvést, že kolísání cen diamantů od roku 2009 činilo 12 %, což je 2,8 krát méně než u stříbra, 1,6 krát méně než u zlata a 1,1 krát méně než u cen platiny.¹²¹

Graf 5: Srovnání cen broušených diamantů a ostatních komodit

Figure 2.7.4: Prices of polished diamonds have been more stable than those of silver, gold, platinum, and some other commodities

Zdroj: LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2013. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

(Osa Y: Cenový index broušených diamantů vs. Jiné cenové indexy, Leden 2009 – Srpen 2014, USD. Iron ore – železná ruda, Silver – stříbro, Inflation – inflace, Platinum – platina, Gold – zlato, Polished diamonds – broušené diamanty)

¹²⁰Investing in diamonds - Undertapped, Underappreciated and Undervalued. [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=4&sid=0a3abc43-e3d1-4172-a311-df6053069268%40sessionmgr115&hid=116&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bwh&AN=201304101051PR.NEWS.USPR.CG92094>

¹²¹LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

Ti, kdo plánují investovat do diamantů, mají několik možností. Fyzické osoby mohou koupit kameny nebo tzv. krabice kamenů (diamond bullions) přírodního původu. Krabice diamantů neboli diamond bullion obsahují menší kameny konkrétního typu.¹²² Klienti soukromých bank také často investují přímo do přírodních diamantů, přičemž banky nabízejí takové služby jako nákup, ocenění a certifikace kamenů. Kromě těchto možností existují rovněž specializované firmy, spravující aktiva, které drží definované množství menších kamenů přírodního původu a následně nabízejí zájemcům akcie, které opravňují držitele k podílu na hodnotě těchto diamantů (jedná se například o firmy Diamond Capital Fund a Swiss Asset Advisors).¹²³

I přes všechny výhody, které investování do diamantů může přinést, existuje i řada problémů, se kterými se investoři v této oblasti setkávají. Jedním z nich je fakt, že různé kameny mají odlišnou cenu za jeden karát. Oceňování diamantů je komplikovaným procesem, výsledná cena kamene závisí na jeho velikosti, vzácnosti, barvě, čistotě a jiných vlastnostech. Cena kamenů se rovněž obtížně stanovuje a je nedostatečně transparentní kvůli absenci jednotného cenového standardu v daném průmyslu. Dalšími problémy jsou nedostatek likvidity trhu s diamanty, nedostatek vhodných finančních nástrojů pro určení průměrné ceny kamenů a nedostatečná znalost trhu jeho účastníky.¹²⁴

2.2.3 Největší hráči na trhu s diamanty

Rusko: ALROSA

Těžba surových diamantů v Rusku začala v roce 1930, kdy ruský výzkumník Vladimir Sobolev vydal svou práci, ve které popsal geologické podobnosti Jihoafrické republiky a Sibíře. Počátkem druhé světové války se rozvoj těžebního diamantového průmyslu zastavil, ale po skončení války na konci 40. let byl znovu obnoven. V roce 1949 byl první surový diamant nalezen v Jakutsku, poté byl v roce 1954 otevřen důl Zarnica, první naleziště diamantů v Sovětském Svazu.¹²⁵ Během následujících 50 let bylo v Rusku objeveno devět

¹²² LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹²³ ibid.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ ALROSA: History. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://eng.alrosa.ru/about-us/history/>

důležitých nalezišť, největším z nich byl důl Jubilejnaja objevený v roce 1986, ze kterého bylo v roce 2013 vytěženo 10,6 Mct surových diamantů.¹²⁶

V roce 1992 byla v Rusku založena uzavřená akciová společnost Alrosa (od roku 2011 otevřená a.s.), která se stala centrální řídicí organizací ruského diamantového průmyslu, neboť osm z patnácti diamantových dolů produkujících nejvíce surových diamantů na světě patří této společnosti.¹²⁷ V letech 2012-2013 bylo 26 % celosvětové nabídky diamantů vytěženo Alrosou (společnost DeBeers vytěžila 22 %), proto se Rusko stalo největším producentem diamantů na světě.¹²⁸

V roce 2013 bylo v Rusku vytěženo o 3 Mct surových diamantů více než v roce 2012. Tak vysoké produkce bylo dosaženo i díky tomu, že podzemní důl Aikhal dosáhl své cílové kapacity a Alrosa, a. s. získala diamantovou společnost Nizhne-Lenskoye. V roce 2013 tvořila produkce Alrosa, a. s. celých 37 Mct¹²⁹ (95 % celého objemu produkce v Rusku¹³⁰), což je o 7 % více ve srovnání s rokem 2012. Příjem společnosti vzrostl ve stejném období o 9 % a dosáhl 1,8 miliard USD před zdaněním. Nicméně na začátku roku 2014 klesla celková produkce akciové společnosti Alrosa o 7 %.¹³¹ V této souvislosti je také třeba zmínit, že společnost LUKOIL začala v roce 2014 těžit diamanty v dolu Vladimir Grib a v tomto roce prodala první diamanty na aukci v Belgii. Předpokládá se, že tento důl umožní těžit 4 Mct diamantů ročně a jeho životnost je odhadována na 20 let.¹³²

DE BEERS, S. A.

De Beers je jednou z největších společností ve světě, zabývajících se těžbou a prodejem diamantů. Společnost operuje v Africe a Kanadě, ale prodává diamanty po celém

¹²⁶Paul Zimnisky Diamond Analytics: Russian Diamond Super-Major ALROSA Set To Go Public. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/russian-diamond-super-major-alrosa-set-to-go-public>

¹²⁷Paul Zimnisky Diamond Analytics: The State of Global Rough Diamond Supply 2014. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/the-state-of-global-rough-diamond-supply-2014>

¹²⁸Paul Zimnisky Diamond Analytics: Who is ALROSA?.[online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/who-is-alrosa>

¹²⁹LINDE, Olya, Roberto DEMEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2013. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹³⁰Paul Zimnisky Diamond Analytics: Who is ALROSA?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/who-is-alrosa>

¹³¹LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>

¹³²ZIMNISKY, Paul. The State of Global Rough Diamond Supply 2014.[online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.kitco.com/ind/Zimnisky/2014-03-10-The-State-of-Global-Rough-Diamond-Supply-2014.html>

světě. De Beers má sídlo v Johannesburgu v Jihoafrické republice a v roce 2012 zaměstnávala více než 23 00 lidí.¹³³

Společnost De Beers Mining Company byla založena v roce 1870 Cecilem Rhodesem.¹³⁴ Založení společnosti následovalo poté, co byl v roce 1866 nalezen první diamant pojmenován The Eureka Diamond o váze 21,25 karátu, a v roce 1869 jedinečný diamant, Hvězda jižní Afriky, o váze 83,5 karátu.¹³⁵ Toto byl začátek diamantové horečky v jižní Africe. Cecil Rhodes byl ve věku 17 let jedním z prvních podnikatelů, který začal těžit diamanty v dané oblasti. V roce 1871 byl objeven diamantový důl The De Beers a důl Kimberley. Už v roce 1887 De Beers vlastnila 100 % jihoafrických diamantových dolů.¹³⁶ V roce 1902 byl otevřen velmi produktivní důl The Premier (později nazvaný The Cullinan), kde byl o 3 roky později nalezen jeden z největších diamantů na světě pojmenovaný The Cullinan Diamond o váze 3106,75 karátu.¹³⁷ V roce 1926 se stal novým předsedou společnosti německý imigrant Ernest Oppenheimer,¹³⁸ od té doby společnost De Beers ještě více posílila svoje postavení na diamantovém trhu, protože E. Oppenheimer měl nejen odpovídající vzdělání, ale též velké ambice. Avšak kvůli Velké hospodářské krizi z roku 1932 a druhé světové válce byla společnost De Beers v roce 1939 nucena uzavřít všechny doly a zastavit těžbu. Po skončení války se těžba obnovila, v roce 1947 použila společnost slogan vytvořený Francesem Geretym *A diamond is forever*, který se stal nejlepším reklamním sloganem 20. století a firma De Beers jej využívá dodnes.

Postupně si tato společnost vybuodovala monopolní pozici na trhu s diamanty, a to díky novým objevům v Austrálii, Sibiři a západní Africe. V roce 2001 byla založena nová společnost De Beers Diamond Jewellers spolu s Moët Hennessy Louis Vuitton.¹³⁹ Během celého 20. století byla společnost De Beers hlavním hráčem na mezinárodním trhu s diamanty a její podíl v některých letech dosahoval až 90 % na celkovém objemu mezinárodního

¹³³De Beers SA Industry Profile. De Beers SA SWOT Analysis [serial online]. June 2013: 1-7. Available from: Business Source Complete, Ipswich, MA. Accessed March 7, 2015.

¹³⁴KRETSCHMER, Tobias. De Beers and Beyond: The History of the International Diamond Cartel. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://pages.stern.nyu.edu/~lcabral/teaching/debeers3.pdf>

¹³⁵De Beers Group of Companies: Our History. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.debeersgroup.com/en/our-story/our-history.html>

¹³⁶KRETSCHMER, Tobias. De Beers and Beyond: The History of the International Diamond Cartel. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://pages.stern.nyu.edu/~lcabral/teaching/debeers3.pdf>

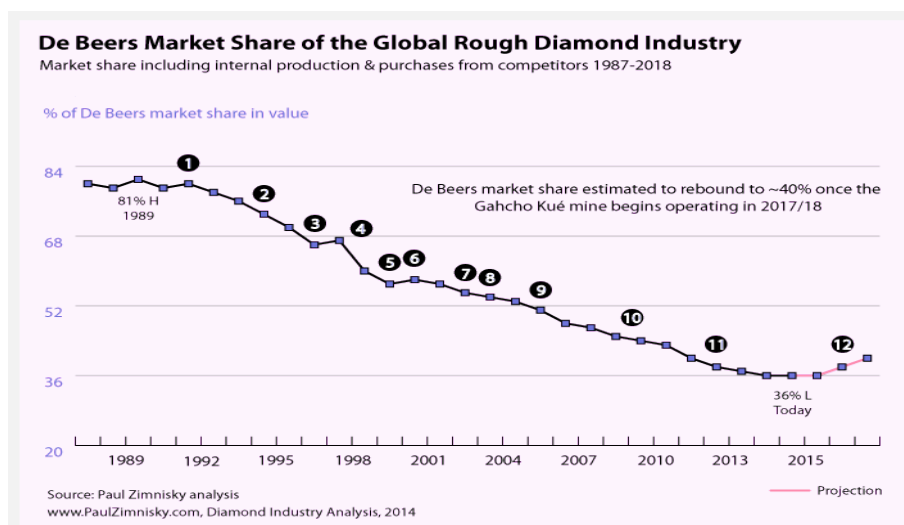
¹³⁷De Beers Group of Companies: Our History. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.debeersgroup.com/en/our-story/our-history.html>

¹³⁸KRETSCHMER, Tobias. De Beers and Beyond: The History of the International Diamond Cartel. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://pages.stern.nyu.edu/~lcabral/teaching/debeers3.pdf>

¹³⁹De Beers Group of Companies: Our History. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.debeersgroup.com/en/our-story/our-history.html>

obchodu s diamanty.¹⁴⁰ Kromě toho, že společnost těží velké objemy vlastních kamenů, její hlavní obchodní pobočka, Diamond Trading Company, se sídlem v Londýně nakupuje diamanty od jiných těžebních společností i na volném trhu. De Beers také kontrolovala světové ceny diamantů, avšak intenzivní obchodní strategie firmy, tzv. *supply management*, podnítila přijetí množství antimonopolních regulací ze strany americké a evropské legislativy. Společnost byla několikrát obviněna Spojenými státy americkými z monopolní regulace cen na trhu s diamanty a později v roce 2005 byla společnost obviněna z porušování evropských zákonů v oblasti hospodářské soutěže z důvodu dohody se společností Alrosa, a. s. o koupi prakticky všech diamantů vytěžených touto společností od 60. let 20. století. V roce 2009 byla obchodní spolupráce společností De Beers a Alrosa přerušena. De Beers představila světu svou novou strategii, nazvanou *supplier of choice*, skrze poradenskou společnost Bain & Co. Podle této strategie bude společnost podporovat vysoké ceny diamantů stimulací poptávky, a to podporou menších obchodníků, aby sami vytvářeli marketingové kampaně.¹⁴¹ Dnes je De Beers druhým největším hráčem na diamantovém trhu. Ruská společnost Alrosa ji předběhla s 26% podílem na trhu.¹⁴²

Graf 6: Podíl společnosti De Beers na mezinárodním diamantovém průmyslu

Zdroj: Paul Zimnisky Diamond Analytics: De Beers Market Share to Rebound to 40% with Canada's Gahcho Kué Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/de-beers-market-share-to-rebound-to-40-with-canada-s-gahcho-kue-diamonds>

(Osa Y: procentní podíl společnosti De Beers na trhu. Očekávaný podíl v letech 2017 -2018 – 40 % po otevření dolu Gahcho Kué)

¹⁴⁰WEBER, Lauren. Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/

¹⁴¹Ibid.

¹⁴²Paul Zimnisky Diamond Analytics: Who is ALROSA?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/who-is-alrosa>

Během posledních 25 let klesl podíl De Beers na trhu s diamanty z 80 % (1989) na 22 % (2014). Rostoucí konkurence a tlak antimonopolních právních žalob v USA a EU donutily společnost, aby se vzdala svého schématu stanovení cen diamantů, provedla restrukturalizaci, v důsledku čehož ztratila přibližně 45 % svého podílu na trhu.¹⁴³ V roce 2011 těžební společnost Anglo American se sídlem v Londýně, koupila 40 % akcií De Beers za 5,2 miliardy USD, a získala tak kontrolu nad společností De Beers s podílem 85 % akcií,¹⁴⁴ 15 % společnosti patří vládě Botswany.¹⁴⁵

Ostatní hráči na diamantovém trhu

Kromě společností De Beers a Alrosa působí v této oblasti ještě šest společností s podílem na celosvětové nabídce diamantů vyšší než 1 procento, jedná se o tyto společnosti Dominion Diamond Corp, Rio Tinto, vláda Angoly, Petra Diamonds Ltd., the Marange fields, Gem Diamonds a Lucara Diamond Corp.¹⁴⁶

Dominion Diamond a Rio Tinto kontroluje 7,2 % a 6,7 % světové nabídky surových diamantů. Zajímavým faktem je, že obě tyto společnosti mají podíl na produkci Diaviku, největšího diamantového dolu v Kanadě, co svědčí o jejich úspěšné spolupráci.¹⁴⁷

Angola je sedmým největším producentem diamantů na světě, ale 75 % všech diamantů Angoly pochází z jediného dolu, Societa de Mineira de Catoca (Catoca). Společnosti Alrosa patří podíl 32,8 % na tomto dolu a stejný podíl patří vládě Angoly. Alrose plyne z tohoto vlastnictví čistý příjem, ale její podíl na těžbě v Angole není zahrnutý v uvedených 26 % celosvětové nabídky diamantů, které Alrosa produkuje.¹⁴⁸

Společnosti Petra Diamonds patří šest dolů v Africe a 3,2 % na světových tržbách diamantů, přičemž společnost spravuje celý proces v každém z těchto dolů od těžby až k prodeji kamenů. Partnery Petra Diamonds generují pouze čistý zisk.¹⁴⁹

¹⁴³Paul Zimnisky Diamond Analytics: The Separation of Power (or lack thereof?) in the Rough Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/is-the-rough-diamond-industry-a-monopoly-oligopoly-or-neither>

¹⁴⁴DEMARCO, Anthony. Anglo American Completes Acquisition of De Beers. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/anthonydemarco/2012/08/16/anglo-american-completes-acquisition-of-de-beers/>

¹⁴⁵Paul Zimnisky Diamond Analytics: The Separation of Power (or lack thereof?) in the Rough Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.paulzimnisky.com/is-the-rough-diamond-industry-a-monopoly-oligopoly-or-neither>

¹⁴⁶Ibid.

¹⁴⁷Ibid.

¹⁴⁸Ibid.

¹⁴⁹Ibid.

2.2.4 Ceny diamantů

Popularita diamantů během posledního století celosvětově značně vzrostla, a to zejména díky efektivnímu využití reklamy. Diamanty jsou věčné, drahé a jedinečné, nicméně se do nich často neinvestuje, protože mají nízkou likviditu a jsou vzájemně zaměnitelné. Dalším důvodem je rovněž fakt, že neexistuje standardní cena diamantů a proces jejich hodnocení je poměrně složitým a závisí na velkém množství nejrůznějších faktorů, jako jsou například, velikost, vzácnost, barva, čistota atd.¹⁵⁰ Často dochází k tomu, že cena dvou diamantů se stejnou vahou, se může obrovsky lišit.

V minulosti byly ceny surových diamantů stanovovány společností The De Beers Group.¹⁵¹ Nicméně po obvinění z monopolní regulace cen na trhu s diamanty, se tato společnost své dominantní pozice vzdala, nyní jsou ceny surových diamantů ovlivněny mnoha dalšími hráči, ale především společností Alrosa, neboť právě ona má na trhu největší podíl.¹⁵²

Problematika stanovení cen diamantů se týká broušených diamantů, neboť jejich cena je proměnlivá a přímo závislá na 4C. U diamantů na rozdíl od zlata neexistuje univerzální cena za jeden gram. Důvodem pro takto složitý proces určování ceny je fakt, že s růstem velikosti diamantu, a tím i jeho vzácnosti, roste jeho cena za jeden karát. Dokonce i u kamenů, jejichž váha se bude odlišovat o pouhý 0,1 ct, se cena za karát může lišit o tisíce amerických dolarů. Částečně závisí rozdíl v ceně diamantů i na marketingové strategii konkrétní společnosti a na očekávání zákazníků. Z důvodu nelineárního exponenciálního cenového rozdílu mezi diamanty s různou hmotností není možné vyměnit například, jeden diamant o váze jednoho karátu za dva diamanty s váhou 0,5 ct.¹⁵³ S ohledem na tyto skutečnosti, je obtížné vytvořit univerzální transparentní cenový systém na trhu s diamanty, což se stalo jedním z největších problémů při obchodování s diamanty a investování do nich.

V současné době se pro zjištění cen broušených diamantů používá The Rapaport Price List. Tento ceník je primárním zdrojem aktuálních diamantových cen a je používán pro stanovení cen konkrétních kamenů. Ceník se zveřejňuje online o půlnoci každý čtvrtek.¹⁵⁴

¹⁵⁰Diverget: Evolution of Diamond Prices. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diberget.be/en/diamond-quality-standards/info-prices-diamond-diamond-price-price-polished-diamond>

¹⁵¹Ibid.

¹⁵²WEBER, Lauren. Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/

¹⁵³Diverget: Evolution of Diamond Prices. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diberget.be/en/diamond-quality-standards/info-prices-diamond-diamond-price-price-polished-diamond>

¹⁵⁴RAPAPORT: Guide to the Price Lists. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diamonds.net/Prices/RapaportPriceGuide.aspx>

Přístup k ceníku Rapaport je značně nákladný, proto není pro většinu fyzických osob a investorů dostupný.

Existuje řada institucí, které se zabývají hodnocením a oceňováním diamantů, například GIA (Gemological Institute of America), HRD (Antwerp Institute of Gemology), IGI (International Gemological Institute) atd. Tyto instituce poskytují mezinárodní certifikáty, které jsou dnes pro obchodování s diamanty nezbytné.¹⁵⁵

Co se týká vývoje cen surových diamantů během posledních let, tak lze konstatovat, že v roce 2013 vzrostly jejich ceny přibližně o 4 %. U velkých kamenů s vahou nad 15 karátů byl pozorován ještě větší růst, a to až o 12 %. Podobně se zvýšily i ceny broušených diamantů, o 4,5 % v roce 2013.¹⁵⁶ Avšak v roce 2014 se situace značně změnila, neboť ceny broušených diamantů klesly o 8,1 %, což pro výrobce i obchodníky znamenalo zhoršení jejich ekonomických výsledků. Příjmy klenotnických společností klesly, protože klesla poptávka, což vedlo k poklesu objemu světové produkce.¹⁵⁷ Na počátku roku 2015 se stagnace diamantového trhu nezastavila, během února se ceny broušených diamantů snížily o 1,4 % kvůli ještě většímu propadu poptávky. Podle The Rapaport Group budou ceny broušených diamantů klesat i v roce 2015, nehledě na částečné zlepšení situace po přehlídce Hong Kong International Diamond, Gem and Pearl Show. Rapaport uvedl, že tento pokles pokračuje kvůli napjaté a komplikované geopolitické situaci, včetně propadu poptávky v Rusku, západní Asii a Číně. Nicméně poptávka po diamantech v USA zůstává stabilní, což do určité míry napomáhá řešit složitou situaci na trhu. Martin Rapaport, předseda skupiny The Rapaport, zmínil, že situace v Indii je velmi problematická: indiští výrobci jsou pod obrovským tlakem kvůli vysokým cenám surových diamantů a nízké poptávce po broušených diamantech, což zničilo jejich likviditu a ziskovost.¹⁵⁸

I přes celkovou stagnaci diamantového trhu ceny a poptávka po broušených barevných diamantech stále rostou především díky asijským investorům. Od roku 2006 vzrostly ceny růžových, žlutých a modrých diamantů o 154,7 %, ale ceny bezbarvých bílých diamantů vzrostly ve stejném období jen o 62,4 %. Čtyřicet procent prodeje barevných diamantů

¹⁵⁵Diverget: Evolution of Diamond Prices. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diberget.be/en/diamond-quality-standards/info-prices-diamond-diamond-price-polished-diamond>

¹⁵⁶Dubai Diamond Exchange: Diamond Prices - Recovery in sight. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.dmcc.ae/diamond-newsletter-march-2013-ver-3.pdf?v=1>

¹⁵⁷THOMAS, M. 2015. Polished Diamond Prices Continue Fall Surat. New Delhi, Mar 10, ProQuest Central.

¹⁵⁸Ibid.

zajišťuje Čína a Hongkong.¹⁵⁹ Díky své výjimečné vzácnosti se diamanty typu Fancy Color staly velice populárními. Barevný diamant vznikne tak, že určitý prvek, například dusík nebo vodík je náhodou přítomen během procesu krystalizace diamantů a dodává diamantům specifickou barvu. V minulém roce byl v Hongkongu prodán fialově růžový diamant s vahou 8,41 karátu za rekordních 17,77 milionu USD.¹⁶⁰

¹⁵⁹YUAN, Michelle. Colored Diamonds: Asia's New Fancy Best Friend.[online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/myuan/2015/02/05/colored-diamonds-asias-new-fancy-best-friend/>

¹⁶⁰Ibid.

3 KRVAVÉ DIAMANTY

Diamanty jsou považovány za nejluxusnější a nejdražší drahokamy ve světě. Vystává otázka: proč získala bezbarvá forma uhlíku tak obrovskou popularitu a je tak vysoce ceněna? Na tuto otázku existuje několik odpovědí. Z vědeckého hlediska je diamant nejtvrdší látkou na světě, kamenem s výjimečnými vlastnostmi. Diamanty vznikají hluboko pod zemí a jsou vytlačovány lávou k povrchu, kde je lze těžit. Tato jejich cesta z hlubin země může trvat velmi dlouho a většina diamantů je miliony, respektive miliardy let stará, což tyto drahokamy činí ještě více tajemnými. Stejně jako v minulosti je i dnes diamant považován za symbol krásy a lásky, a to nejen díky jeho rozmanité historii, ale i díky velkému množství reklamních kampaní, které nás přesvědčují o jeho výjimečnosti.¹⁶¹ Diamant symbolizuje vysoké společenské postavení a bohatství svého majitele, což bohužel zapříčinilo i to, že se diamant stal drahokamen s nejhorší pověstí. Malé kamínky, které lze snadno převážet, i když jejich cena může čítat až stovky tisíc nebo dokonce miliony amerických dolarů, byly zneužity při nelegální kriminální činnosti, a to zejména v nejméně rozvinutých zemích, kde je úroveň kriminality a nestability velmi vysoká.

V devadesátých letech 20. století se postoj k diamantům v celém světě značně změnil, neboť řada krvavých ozbrojených konfliktů, která byla ve většině případů financována nelegálním obchodem s diamanty, zhoršila postkoloniální socioekonomické problémy v afrických zemích. Diamanty se staly krvavou zbraní v rukou povstaleckých armád, což vedlo k humanitární katastrofě v takových státech, jako je Angola, Demokratická republika Kongo, Sierra Leone či Libérie.¹⁶² Obrovské množství přírodního bohatství, jež se nachází na africkém kontinentu, se najednou stalo pro tento region problematickým.

Důsledky krvavých afrických válek byly tragické, neboť státy, které již před válkou trpěly značnou chudobou, se dostaly do neřešitelné situace. Regionální destabilizace se prohloubila, veřejné statky se ničily, občané trpěli v důsledku humanitární katastrofy a přeshraničních vojenských invazí. Během diamantových válek zahynuly v Africe miliony

¹⁶¹FALLS, Susan. Picturing Blood Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-24]. DOI: 10.1080/02560046.2011.615144. Dostupné z: http://ar9zk7pw9f.search.serialssolutions.com/?ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info%3Aofi%2Fenc%3AUTF-8&rft_id=info:sid/summon.serialssolutions.com&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:journal&rft.genre=article&rft.atitle=Picturing+Blood+Diamonds&rft.jtitle=Critical+Arts&rft.au=Falls%2C+Susan&rft.date=2011-09-01&rft.pub=UNISA+Press&rft.issn=0256-0046&rft.eissn=1992-6049&rft.volume=25&rft.issue=3&rft.spage=441&rft.epage=466&rft.externalDocID=00418181¶mdict=cs

genre=article&rft.atitle=Picturing+Blood+Diamonds&rft.jtitle=Critical+Arts&rft.au=Falls%2C+Susan&rft.date=2011-09-01&rft.pub=UNISA+Press&rft.issn=0256-0046&rft.eissn=1992-6049&rft.volume=25&rft.issue=3&rft.spage=441&rft.epage=466&rft.externalDocID=00418181¶mdict=cs

¹⁶²DALEKOS, Maria. Blood and Diamonds. [online]. © 2003 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=9&sid=72963f77-dc03-4bba-b974-a3a0cbddd04f%40sessionmgr114&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZTllaG9zdC1saXZl#db=bth&AN=31143104>

lidí.¹⁶³ Nicméně diamanty nebyly primární příčinou konfliktů, ale představovaly zdroj financování politických povstalců, kteří se chtěli válkou obohatit. Jejich spolupráce s nelegálními obchodníky s diamanty a zbraněmi vedla k tomu, že se stali právně beztrestnými, podnítila obrovskou migraci obyvatelstva, zapříčinila ustavení tyranských režimů a totálnímu zničení mnoha měst a vesnic.

Vznik černého trhu s diamanty se rychle rozšířil do takových rozměrů, že bylo nutné, aby světové společenství rychle zareagovalo. Mezinárodní organizace a komunity začaly monitorovat nekontrolovaný diamantový trh a následky, k nimž přivedla jeho nedostatečná regulace. V roce 2000 vlády států, které mají vztah k diamantovému průmyslu a obchodu, vytvořily tzv. Kimberlejský proces, systém regulace světového diamantového trhu, který zakazuje obchod s konfliktními diamanty, stanovuje řadu pravidel a vyžaduje certifikaci kamenů.¹⁶⁴

3.1 Obecná charakteristika krvavých diamantů

3.1.1 Definice a vznik krvavých diamantů

Je pochopitelné, že konfliktní diamanty se na první pohled nijak neliší od kamenů zasazených do šperků či těch, s nimiž se obchoduje na diamantových aukcích. Mají ty samé fyzické vlastnosti, různorodé barvy, mohou být zcela bezvadné, výjimečně velké a jejich ceny mohou být velmi vysoké. Rozpoznat krvavý diamant pouhým okem bez znalosti jeho historie a původu je zcela nemožné. Zásadní rozdíl je v oblasti etické, neboť tyto kameny se staly příčinou strašného krveprolití a smrti milionů nevinných lidí.¹⁶⁵

Organizace spojených národů definuje krvavé, nebo také *konfliktní* diamanty, jako: „*diamanty, které pocházejí z regionů kontrolovaných vojsky nebo frakcemi vystupujícími proti legitimním a mezinárodně uznávaným vládám a které jsou používány k financování vojenských akcí proti těmto vládám, nebo porušují rozhodnutí Rady bezpečnosti definovaná*

¹⁶³OROGUN, Paul. "Blood Diamonds" and Africa's Armed Conflicts in the Post-Cold War Era. [online]. © 2004 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=d217d3ae-0918-4509-ac30-3a464782676e%40sessionmgr111&vid=1&hid=105>

¹⁶⁴SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40>

sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483

¹⁶⁵MILLER, Van V., Robert J. HOOVER a Charles T. CRESPIY. Blood Diamonds and Dead Ivory. [online]. © 2007 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=49761023-c7fa-4834-9017-7791eae8709d%40sessionmgr4002&hid=4106&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=48151750>

OSN.¹⁶⁶ Termín *krvavé diamanty* se začal aktivně používat v době, kdy určité regiony subsaharské Afriky byly zpustošeny ozbrojenými konflikty v devadesátých letech 20. století.¹⁶⁷ Ve skutečnosti se jedná o surové diamanty, s jejichž pomocí získávali povstalci finanční prostředky na podporu konfliktů ve čtyřech státech: Angole, Demokratické republice Kongo, Libérii a Sieře Leone.¹⁶⁸ Ovšem jejich historie sahá až do roku 1975, kdy se rozhořel ozbrojený konflikt v Angole, poté co portugalská koloniální vláda opustila zemi. Dvě zneprátené strany, Hnutí za osvobození Angoly (MPLA: the Popular Movement for the Liberation of Angola) a Národní svaz za úplnou nezávislost Angoly (UNITA: the National Union for the Total Independence of Angola) začaly jednu z nejhorších diamantových válek v historii.¹⁶⁹

Povstalecké organizace obsazovaly diamantové doly v Africe a nelegálně exportovaly vytěžené diamanty do jiných států. Jelikož v té době chyběla přísná regulace mezinárodního trhu s diamanty, krvavé kameny se rozšířily po celém světě, aniž by někoho zajímal jejich původ, nikdo si totiž nedokázal představit, k čemu absence certifikačního procesu každého kamene povede. Angolská UNITA exportovala každý den diamanty v hodnotě více než jeden milion USD a tyto peníze pak použila na nákup zbraní. Několik kusů malých diamantů dokázalo financovat povstalecké armády celé dny, někdy dokonce i týdny.¹⁷⁰

Hlavním důvodem, proč povstalci na financování svých aktivit používali právě diamanty, je skutečnost, že za poměrně snadno získatelné kameny dostaly obrovské finanční částky. Africké diamanty jsou totiž většinou aluviální, což znamená, že se nacházejí blízko

¹⁶⁶FALLS, Susan. Picturing Blood Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-24]. DOI: 10.1080/02560046.2011.615144. Dostupné z: <http://search.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=66553905&lang=cs&site=eds-live>

¹⁶⁷SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40>

sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483

¹⁶⁸MILLER, Van V., Robert J. HOOVER a Charles T. CRESPIY. Blood Diamonds and Dead Ivory. [online]. © 2007 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=49761023-c7fa-4834-9017-7791eae8709d%40sessionmgr4002&hid=4106&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=48151750>

aG9zdC1saXZl#db=bth&AN=48151750

¹⁶⁹DALEKOS, Maria. Blood and Diamonds. [online]. © 2003 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=9&sid=72963f77-dc03-4bba-b974-a3a0cbddd04f%40>

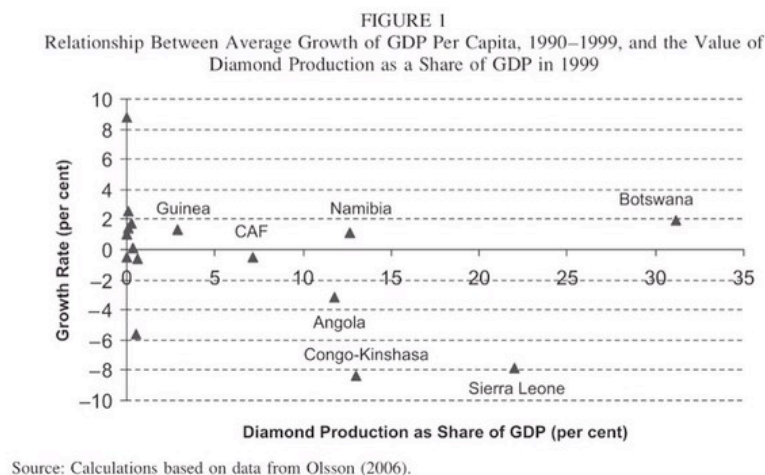
sessionmgr114&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=31143104

¹⁷⁰SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

povrchu země a jsou roztroušené po velkých plochách, a proto není jejich těžba příliš nákladná. Ve srovnání s diamantovými doly v Rusku, kde jsou kameny těženy v extrémních podmínkách ve značné hloubce a někdy i při velmi nízkých teplotách, diamanty v Africe lze hledat i bez profesionálních strojů a vybavení.¹⁷¹

Graf 7: Vztah mezi růstem HDP na hlavu v letech 1990-1999 a objemem produkce diamantů a jeho podíl na HDP v roce 1999

Zdroj: OLSSON, Ola. Diamonds Are a Rebel's Best Friend. [online]. ©2006 [cit. 2015-03-28]. DOI:

10.1111/j.1467-9701.2006.00809.x. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=b6391df2-8ed2-408f-9174-0cd8596810b4%40sessionmgr111&vid=2&hid=102&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=21540516>

(Osa X: produkce diamantů jako podíl na HDP v %, Osa Y: tempo růstu HDP v %)

Negativní externalita v diamantovém průmyslu jsou možná nejextrémnějším příkladem tzv. *prokletí přírodních zdrojů*. Tento termín lze vysvětlit jako ničící vliv velkého množství přírodního bohatství na sociálně-ekonomický rozvoj určitých zemí. Diamanty jsou tzv. *bodové zdroje* (point resources), což znamená, že mohou být snadno kontrolované úzkou elitou. V ekonomicky málo rozvinutých zemích, jako jsou například Libérie nebo Sierra Leone, kde často dochází k porušování lidských práv a korupce je na velmi vysoké úrovni, jsou pro určité skupiny lidí takové přírodní zdroje, jako jsou diamanty, velmi lákavým

¹⁷¹SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

objektem, kterého se touží zmocnit.¹⁷² Tyto elity často používají k dosažení svých cílů velmi krutých opatření, například ozbrojeného povstání.

Bohužel nestabilní africké země a jejich zkorumpované vlády nedokázaly v devadesátých letech minulého století eliminovat vznik nebezpečí, spravovat přírodní zdroje a uchránit své národy před tragickými diamantovými válkami.

3.1.2 Postavení konfliktních diamantů na globálním trhu

Je důležité uvědomit si, že konfliktní diamanty se stále objevují na mezinárodním trhu s diamanty i přes značně striktní současné regulace a snahy Kimberleyského procesu kontrolovat diamantové toky po celém světě. Kimberley Process Statistics uvádí, že v současné době tvoří konfliktní diamanty méně než 1% celosvětově obchodovaných diamantů. Avšak podle jiných zdrojů (World Bank, UNO) je tento ukazatel o něco vyšší a činí přibližně 2,5 až 4%. Je samozřejmé, že tato čísla jsou velmi nízká ve srovnání s devadesátými lety minulého století, kdy podíl krvavých diamantů na světovém obchodu dosahoval cca 12 až 16 %.¹⁷³

V letech 1996-1997 vyvážela angolská povstalecká organizace UNITA ročně diamanty v hodnotě 700 milionů USD, což činí přibližně 10% tehdejšího celosvětového obchodu. V Demokratické republice Kongo a Sierra Leone tento ukazatel dosahoval 800 milionů USD ročně.¹⁷⁴ V letech 1998-2002 pouze dvacet zemí na světě vykazovalo produkci diamantů, přičemž čtrnáct z nich byly africké státy. Botswana byla v té době největším africkým producentem diamantů¹⁷⁵ (pro srovnání nejvíce se těžilo v Austrálii, 33,4 Mct,¹⁷⁶ dnes je to v Rusku, 37,8 Mct¹⁷⁷). Roční produkce diamantů v Botswaně může být vyjádřena jako 50 ct na jeden čtvereční kilometr, což je s ostatními státy

¹⁷²OLSSON, Ola. Diamonds Are a Rebel's Best Friend. [online]. © 2006 [cit. 2015-03-28]. DOI: 10.1111/j.1467-9701.2006.00809.x. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=b6391df2-8ed2-408f-9174-0cd8596810b4%40sessionmgr111&vid=2&hid=102&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=21540516>

¹⁷³SMILLIE, Ian. Conflict Diamonds: What Percentage?. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <http://www.diamonds.net/Docs/Conference/ConflictPercent.pdf>

¹⁷⁴Ibid.

¹⁷⁵OLSSON, Ola. Diamonds Are a Rebel's Best Friend. [online]. © 2006 [cit. 2015-03-28]. DOI: 10.1111/j.1467-9701.2006.00809.x. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=b6391df2-8ed2-408f-9174-0cd8596810b4%40sessionmgr111&vid=2&hid=102&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=21540516>

¹⁷⁶Ibid.

¹⁷⁷Annual Global Summary: 2013 Production, Imports, Exports and KPC Counts. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: https://kimberleyprocessstatistics.org/static/pdfs/public_statistics/2013/2013GlobalSummary.pdf

nesrovnatelné.¹⁷⁸ Avšak vláda Botswany dokázala správně nakládat s přírodními zdroji, otevřela zemi investicím, čímž podpořila intenzivní rozvoj diamantového průmyslu. Na rozdíl od Botswany ostatní producenti, jako je Angola, Demokratická republika Kongo atd., nebyli schopni zabránit vzniku černého trhu s diamanty a přírodní bohatství se dostalo do rukou povstaleckých armád.

Podle odhadu OSN se dokonce i v roce 2006 objevovaly na Pobřeží slonoviny konfliktní diamanty v hodnotě od 9 do 23 milionů USD, ve stejném roce byly krvavé diamanty zaznamenány rovněž v Libérii. Avšak toto jsou pouze údaje oficiální, které se mohou od reality značně lišit.¹⁷⁹

3.2 Konflikty způsobené nelegálním obchodem s diamanty

3.2.1 Angola

Podobně jako jiné africké státy i Angola je velmi bohatá na diamanty. Podle statistik OSN byly v Angole v roce 2000 vytěženy surové diamanty v hodnotě více než 1,1 miliardy USD.¹⁸⁰ Dokonce i v současné době se v této zemi těží diamanty v průměrné hodnotě 1,2 miliardy USD ročně (podle údajů za rok 2013).¹⁸¹ Angola se v druhé polovině dvacátého století stala jednou z obětí tzv. *prokletí přírodních zdrojů*.

Krvavý diamantový konflikt v Angole začal v roce 1956 v průběhu boje proti portugalskému kolonialismu, jehož výsledkem bylo, že v roce 1961 vznikly povstalecké organizace: Hnutí za osvobození Angoly (MPLA: the Popular Movement for the Liberation of Angola)¹⁸² a Národní fronta za osvobození Angoly (FNLA: National Front for the Liberation of Angola). Později se objevila ještě jedna organizace, a to Národní svaz za úplnou

¹⁷⁸OLSSON, Ola. Diamonds Are a Rebel's Best Friend. [online]. © 2006 [cit. 2015-03-28]. DOI: 10.1111/j.1467-9701.2006.00809.x. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=b6391df2-8ed2-408f-9174-0cd8596810b4%40sessionmgr111&vid=2&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=21540516>

¹⁷⁹ibid.

¹⁸⁰REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

¹⁸¹Annual Global Summary: 2013 Production, Imports, Exports and KPC Counts. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: https://kimberleyprocessstatistics.org/static/pdfs/public_statistics/2013/2013GlobalSummary.pdf

¹⁸²REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

nezávislost Angoly (UNITA: the National Union for the Total Independence of Angola), která vyhlásila válku nejen Portugalcům, ale i MPLA a FNLA.¹⁸³ Tento konflikt měl nejen ideologický, ale i etnický a regionální charakter. UNITA věřila, že zastupuje původní africký národ, zatímco ostatní organizace byly, podle jejího názoru, financovány zrádci.

V roce 1975 vyhlásila Angola nezávislost na Portugalsku a koloniální režim se zhroutil. Tento rok se také stal začátkem velké občanské války, která trvala téměř tři desetiletí a způsobila smrt obrovskému množství lidí.¹⁸⁴ Po odchodu portugalské vlády se musel nový stát vypořádat s mnoha problémy, přičemž tím největším byla skutečnost, že nikdo neměl zkušenosti s vládnutím a nevěděl, jak vybudovat silný nezávislý stát. Nezkušená angolská vláda nedokázala vytvořit fungující správní systém a povstalecké organizace, konkrétně MPLA, využily toto období chaosu jako vhodnou příležitost pro uchopení moci. MPLA byla marxistickou organizací podporovanou Sovětským svazem, proti níž se záhy postavila UNITA v čele s Jonaselem Savimbim, kterou podporovala Jihoafrická republika a USA. V roce 1992 však UNITA prohrála v demokratických volbách a ztratila tak podporu svých spojenců. Ani nedostatek finančních prostředků, ani přerušení vojenské pomoci nepřinutilo UNITU k rezignaci, naopak touha převzít moc v zemi ji nutila najít nové zdroje financování. Těmi se staly nejbohatší diamantové doly Angoly (například doly v údolí řeky Cuango),¹⁸⁵ které povstalci obsadili, a zisky plynoucí z nalezených kamenů se staly jejich vlastnictvím.

UNITA byla nejbohatší povstaleckou organizací v Africe vydávající miliardy USD na nelegálním obchodu s diamanty, které pak utrácela za vojenskou výzbroj. Rada bezpečnosti OSN sice na diamanty obchodované touto organizací uvalila embargo,¹⁸⁶ ale sankce byly porušovány a UNITA se více zapojovala do nelegálního obchodu a rozšiřovala

¹⁸³ REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

¹⁸⁴ NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

¹⁸⁵ REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

¹⁸⁶ NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

černý trh s diamanty. V té době bylo možné koupit osvědčení o původu diamantu za pouhých 5 dolarů a povstalci běžně prodávaly diamanty představitelům angolské armády.¹⁸⁷ Během šesti let (1992-1998) vydělala UNITA na prodeji diamantů přibližně 3,72 miliardy USD. Pro lepší představu rozsahu dané situace je důležité uvést, že v roce 1995 byly v Angole vytěženy diamanty v celkové hodnotě 700 milionů USD, ovšem jen 147 milionů získala angolská vláda za legální prodej kamenů na mezinárodním trhu, zbylých 533 milionů bylo získáno UNITOU prodejem diamantů na černém trhu. Zde je třeba si uvědomit, že tyto diamanty se často dostaly na legální trh, aniž by si toho mezinárodní společenství povšimlo. Dokonce i společnost De Beers, která v té době zaujímal na trhu s diamanty monopolní postavení, nakupovala v roce 1992 angolské diamanty bez jakéhokoli podezření.

V letech 1999-2000 došlo ke zpřísnění regulace mezinárodního trhu s diamanty a příjmy UNITY značně klesly, ale nelegální obchod to zcela nezastavilo. Teprve v roce 2002, kdy byl vůdce Jonas Savimbi zabit vládními jednotkami, ztratila UNITA část své moci a podepsala mírovou smlouvu s angolskou vládou.¹⁸⁸

Občanská válka v Angole znamenala pro tuto africkou zemi katastrofu a její dopady jsou stále patrné i v dnešní angolské ekonomice. Více než půl milionu lidí zahynulo (někdy i 1000 lidí za den¹⁸⁹) a polovina populace byla nucena opustit své příbytky.¹⁹⁰ Velké množství civilistů bylo povražděno a města byla zničena, a proto je dnes Angola jednou z nejchudších zemí na světě. Většina obyvatel Angoly má velmi nízký příjem, pouze 2 dolary na den, v důsledku čehož 45 % dětí v této zemi trpí podvýživou. Angolská vláda, která je nejen velmi zkorumpovaná, ale i nekompetentní, převzala kontrolu nad diamantovým sektorem a násilně vyhostila jednotlivé těžaře a místní komunity z diamantového průmyslu.¹⁹¹ I když mezinárodní

¹⁸⁷ GOREUX, Louis. The World Bank: Conflict Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/afr/wps/wp13.pdf>

¹⁸⁸ REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

¹⁸⁹ BATES, Rob. Just the FAQs: Frequently Asked Questions About 'Conflict Diamonds'. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1534-2719. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=e8e61b94-6918-4e6d-aa17-2cd7397e48bb%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=4662000>

¹⁹⁰ SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

¹⁹¹ The Truth About Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: https://www.globalwitness.org/sites/default/files/import/the_truth_about_diamonds.pdf

společenství začalo trh s diamanty regulovat, má tento sektor v Angole stále značné problémy s transparentností.

3.2.2 Sierra Leone

Celé dějiny i ekonomický rozvoj Sierra Leone jsou spojeny s diamantovým průmyslem. Již v roce 1930 se zde začalo obchodovat s diamanty a v roce 1998 dosahoval roční objem produkce diamantů 5 milionů karátů. V roce 1935 Britská koloniální vláda podepsala smlouvu se společností De Beers a poskytla jí tak těžební právo v Sieře Leone na 99 let. Tato smlouva byla v roce 1955 zrušena a společnost De Beers byla nucena omezit svůj vliv na diamantový průmysl v této lokalitě. Bohaté diamantové zdroje zapříčinily rychlý vznik černého diamantového trhu a již v roce 1956 bylo v zemi zaznamenáno kolem 70 000 nelegálních diamantových těžařů, z nichž většinu tvořili obchodníci z Libanonu a z řad etnika Mandinků.¹⁹²

Politické aktivity způsobily v Sieře Leone ve druhé polovině 20. století vznik etnického napětí, které neminulo ani hlavní politické strany. Už v šedesátých letech začal boj mezi Lidovou stranou Sierry Leone (SLPP: Sierra Leone People's Party) a Lidovým kongresem (APC: All People's Congress). SLPP byla nejstarší politickou stranou na jihu státu, která dovedla Sierru Leone k nezávislosti. Na severu země se objevil silný politický subjekt, socialistická APC, která slibovala obyvatelům severu rovnoprávnost.¹⁹³ Záhy tento původně politický spor přerostl v ozbrojený konflikt, do něhož se zapojila armáda.

Když byl do čela SLPP zvolen Siaka Stevens a poté se stal i premiérem Sierry Leone, diamanty se v této zemi staly *národním prokletím*, neboť premiér implicitně podporoval nelegální těžbu. V roce 1971 založil Stevens Národní společnost diamantové těžby, což de facto znamenalo znárodnění aktivit společností De Beers a SLST (Sierra Leone Selection Trust). Podpora černého trhu s diamanty byla v této době zřejmá a negativně se odrazila na oficiálních exportních ukazatelích, které klesly ze 2 milionů karátů v roce 1970

¹⁹²NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

¹⁹³NDUMBE, J. Anyu. Diamonds, Ethnicity, and Power: The Case of Sierra Leone. [online]. [cit. 2015-04-02]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-958-8-affa35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958>

na 48 000 karátů v roce 1988.¹⁹⁴ Na začátku devadesátých let byl větší důraz kladen na smlouvy s malými těžebními firmami, než na spolupráci se společnostmi De Beers. Není bez zajímavosti, že všechny zmíněné malé těžební společnosti se v určitém stupni zapojovaly do vnitřní politiky státu.¹⁹⁵

23. března roku 1991 se uskutečnila první povstalecká invaze v Sieře Leone. Tato akce, do níž se zapojilo 100 bojovníků převážně z řad studentů, liberijské síly a malá skupina žoldáků z Burkiny Faso, se stala začátkem krvavé občanské války v Sieře Leone.¹⁹⁶ Během jedenácti let (1991-2002) byly zabity tisíce lidí, byla zničena města i infrastruktura, v zemi zavládl chaos. Revoluční fronta (RUF: Revolutionary United Front) v čele s Fodayem Sankohem vedla tuto válku proti vládě Sierry Leone (APC). Je třeba zmínit, že RUF si vybrala velmi krvavý a nesmyslný způsob boje s vládou, místo toho, aby zaútočila na hlavní město Freetown a čelila svému nepříteli přímo, brutálně terorizovala civilisty převážně ve venkovských oblastech, aby jim ukázala, že je jejich vláda opustila a nedokázala uchránit svůj vlastní národ. Armáda Sierry Leone nemohla samostatně čelit takovému nepříteli, jakým RUF byla, neboť v roce 1992 obsadila všechny důležité diamantové doly v Sieře Leone.¹⁹⁷ Na práci využívala zajatých civilistů, kteří museli v nelidských podmínkách pracovat v těchto dolech. RUF diamanty prodávala a financovala z nich své nelegální povstalecké aktivity.

V roce 1995 se k národní armádě připojily jihoafrické soukromé bezpečnostní síly (Executive Outcomes – EO), díky nimž se podařilo vládě znovu získat kontrolu nad diamantovými doly. O rok později byla mezi RUF a vládou Sierry Leone podepsána mírová smlouva, která navzdory očekávání nepřinesla žádoucí mír. Státní převrat roku 1997 situaci neuklidnil, naopak způsobil zhroucení státních institucí i vlády, což vedlo k ještě většímu porušování lidských práv ze strany RUF.¹⁹⁸

Jedním z důvodů, proč měla válka v Sieře Leone tak tragický průběh, byla aktivní účast Libérie v tomto ozbrojeném konfliktu. Libérie poskytovala povstalcům kanály pro

¹⁹⁴NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

¹⁹⁵Ibid.

¹⁹⁶NDUMBE, J. Anyu. Diamonds, Ethnicity, and Power: The Case of Sierra Leone. [online]. [cit. 2015-04-02]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-9588-affa35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958>

¹⁹⁷Ibid.

¹⁹⁸Ibid.

prodej nelegálních diamantů za odměnu ve formě zásob zbraní. Mezi roky 1994-1998 bylo v Libérii vytěženo 100 000-150 000 karátů surových diamantů. Avšak podle údajů belgického Hoge Raad Voor Diamond, bylo ze země ve stejném období exportováno do Belgie více než 31 milion karátů diamantů (6 milionů karátů ročně).¹⁹⁹

Válka v Sieře Leone skončila především díky intervencím mezinárodního společenství a regulaci globálního diamantového trhu. Lídři povstaleckých organizací byli odsouzeni za válečné zločiny Tribunály pro lidská práva. V roce 2000 byl založen Kimberleyský proces,²⁰⁰ díky němuž se podařilo značně snížit podíl nelegálně obchodovaných diamantů na mezinárodním trhu.

V dnešní době se vláda Sierry Leone snaží posílit sektor přírodních zdrojů, především zavedením daně na „nájem“ zdrojů. Změny se však nedotknou stávajících dohod, a proto, podle prognóz Světové banky nepřinesou tyto daně žádné významné efekty.²⁰¹

Sierra Leone je jednou z nejchudších zemí na světě, která se musí vypořádat s mnoha negativními jevy, jako je špatná infrastruktura, nezaměstnanost mladých lidí, vysoká mateřská a dětská úmrtnost, nízká transparentnost v oblasti řízení přírodních zdrojů. Kromě toho je třeba zmínit, že v roce 2014 byla tato země zasažena smrtícím virem Ebola, který zabil velké množství obyvatel Sierry Leone a měl fatální dopad na již těžkou sociálně-ekonomickou situaci v zemi, zejména příliv investic v oblasti těžby, zemědělství a služeb.²⁰²

¹⁹⁹NDUMBE, J. Anyu. Diamonds, Ethnicity, and Power: The Case of Sierra Leone. [online]. [cit. 2015-04-02]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: [http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-9588-](http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-9588-affa35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958)

[affa35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958](http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-9588-affa35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958)

²⁰⁰REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

²⁰¹The World Bank: Sierra Leone Overview. [online]. [cit. 2015-04-04]. Dostupné z:

<http://www.worldbank.org/en/country/sierraleone/overview>

²⁰²Ibid.

3.2.3 Demokratická republika Kongo

Belgické Kongo vyhlásilo svoji nezávislost v roce 1965, kdy Mobutu Sese Seko převzal kontrolu nad zemí a zůstal v čele státu až do roku 1997, kdy byl svržen Laurentem Kabilem. Mobutu Sese Seko vládl nedemokraticky, zavedl vládu teroru, kdy dal popravit každého, kdo by měl jiný názor než on.²⁰³ I jeho nástupce vládl nedemokraticky, proto s ním byl lid nespokojen a v roce 2001 byl povstaleckými organizacemi RCD-Goma a RCD-Kisangani-MLC podporovanými Rwandou a Ugandou zavražděn, čímž se povstalcům kromě jiného otevřela i cesta k útoku na jeden z nejdůležitějších regionů těžby diamantů v Demokratické republice Kongo, provincii Equateur²⁰⁴.

Více než 75 % diamantů vytěžených v Demokratické republice Kongo do roku 2000 bylo nelegálně exportováno ze země. Kromě nezákonného prodeje vlastních diamantů se Kongo stalo i tranzitní zemí pro pašování kamenů vyvážených angolskou UNITA. Během občanské války v Kongu vyvážela celé dva roky (1999-2001) společnost Victoria Diamond, firma ugandského původu, krvavé diamanty do Antverp.²⁰⁵ Z organizování nelegálního obchodu nebyl nikdo obviněn, rovněž nebyl nikdo obviněn z nelegálního využívání přírodních zdrojů a dalších forem obohacování se. Na druhé straně tento fakt potvrdil zapojení belgických obchodníků s diamanty do nezákonných obchodních operací. Vzhledem k uvedeným informacím jsou zajímavé statistiky z období 1999-2002, podle nichž Kongo každý rok exportovalo diamanty v hodnotě několikrát převyšující reálně stanovený skutečný objem diamantů nacházejících se v nálezích. Například v roce 2002 vyvezlo Kongo do Belgie diamanty v hodnotě 221 milionů USD, ale většina z nich byla pašovaná z Angoly.²⁰⁶

Následky občanské války v Kongu a rozšíření nelegálního obchodu s diamanty v této zemi byly podobné jako v Angole nebo Sieře Leone: tisíce obětí, zničená ekonomika i infrastruktura. Dnes tato země, i přes své obrovské přírodní bohatství, zůstává jednou z nejchudších na světě, neboť po válce v devadesátých letech se ještě nepodařilo obnovit fungující občanskou společnost ani ekonomické vztahy. Více než polovina obyvatel

²⁰³ REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>

²⁰⁴ NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

²⁰⁵ Ibid.

²⁰⁶ Ibid.

Demokratické republiky Kongo (63 %) žije v podmínkách absolutní chudoby, příjem na obyvatele dosahuje jen 220 USD. Je neuvěřitelné, že ani dnes nemá 2,3 milionu obyvatel vlastní domov a hygienické podmínky v zemi jsou na nejnižší možné úrovni.²⁰⁷ Demokratická republika Kongo by se mohla stát jednou z nejbohatších zemí na světě, protože disponuje skutečně obrovskými rezervami přírodních zdrojů, ale, stejně jako i ve většině afrických států, nekompetentní vláda není schopna správně nakládat s tímto bohatstvím. Kongo má před sebou dlouhou cestu ke stabilizaci celé společnosti i ekonomiky.

3.3 Kimberlejský proces

Jelikož mezinárodní trh s diamanty nebyl nijak regulován, využily této situace určité skupiny v postkoloniálních afrických zemích k tomu, aby se chopily moci. Pro vytvoření ozbrojených složek potřebovaly značné finanční prostředky, které získávaly prodejem diamantů, tak se na mezinárodních trzích objevily tzv. krvavé diamanty. Situace v těchto afrických zemích eskalovala v devadesátých letech minulého století, kdy v Angole, Sieře Leone, Demokratické republice Kongo a Libérii došlo k rozpoutání občanských válek. Když se situace stala neudržitelnou, vyslala OSN mírové mise, aby konflikty urovnaly, avšak tyto mise úspěchu nedosáhly. Z toho důvodu Rada bezpečnosti OSN vydala rezoluci o zákazu nákupu angolských diamantů nekontrolovaných angolskou vládou.²⁰⁸ Na konci roku 1998 nově vzniklá britská nevládní organizace Global Witness (NGO) vypracovala zprávu, v níž byly popsány strašné následky občanských válek v Africe a role diamantů ve financování povstaleckých aktivit. Dále zpráva kritizovala regulaci OSN stejně tak i obchodní politiku společnosti De Beers, která nakupovala africké diamanty během válečného období. Organizace Global Witness začala povzbuzovat vlády různých států po celém světě, aby bojovaly s nelegálním diamantovým trhem a zabránily vraždění tisíců obyvatel v afrických zemích. Kanada byla prvním státem, který NGO podpořil, poté se připojily Spojené státy s návrhem zákona, který vyžadoval certifikaci původu každého diamantu dražšího než 100 USD, který se dostane na území USA.

²⁰⁷The World Bank: Democratic Republic of Congo Overview. [online]. [cit. 2015-04-04]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/drc/overview>

²⁰⁸SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

V květnu roku 2000 zorganizovala ministryně přírodních zdrojů a energetiky Jihoafrické republiky Phumzile Mlambo-Ngcuka mezinárodní zasedání vlád států zapojených do globálního trhu s diamanty.²⁰⁹ Tato schůzka se uskutečnila ve městě Kimberley, kde byly v šedesátých letech 19. století poprvé nalezeny africké diamanty. Na tomto místě také vznikl tzv. *Kimberlejský proces* – koalice států, nevládních organizací a obchodních subjektů, které se mezi sebou dohodly o regulaci mezinárodního trhu s diamanty.²¹⁰ Kimberlejský proces je systém nevynutitelných právních předpisů určených k regulaci obchodu s konfliktními diamanty. Všechny členské státy se dohodly, že budou obchodovat výhradně se surovými diamanty a zajistí kontrolu všech dovozních a vývozních operací. Státy producenti a obchodníci s diamanty musí certifikovat každý svůj surový diamant, aby byl tak doložen jeho původ a bylo vyloučeno, že patří ke konfliktním diamantům. Kimberlejský proces rovněž přesně definoval konfliktní diamanty, jako diamanty „*využívané povstaleckými armádami a jejich spojenci pro financování válek a svržení legitimních vlád.*“²¹¹ Podle odhadů se objem konfliktních diamantů na mezinárodním trhu snížil ze čtyř procent na pouhé jedno procento během doby, kdy směrnice Kimberlejského procesu vstoupily v platnost.²¹²

Ustanovení Kimberlejského procesu je považováno za důležitý krok na cestě eliminace konfliktů financovaných nelegálním prodejem diamantů. Ačkoli činnost Kimberlejského procesu se dá považovat za úspěšnou, co se týče oslabení nezákonného trhu s diamanty, a tedy i zmírnění válečných konfliktů v Africe, je Kimberlejský proces také hojně kritizován kvůli své nekompetenci v některých důležitých otázkách. Lze konstatovat, že až do roku 2006 fungovala tato koncepce velmi úspěšně a zaznamenala rychlý vývoj. Avšak po roce

²⁰⁹SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>

²¹⁰CULLEN, Holly. Is There a Future For The Kimberley Process Certification Scheme For Conflict Diamonds?. [online]. 2013 [cit. 2015-04-05]. DOI: 1445-386X. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=f785a42a-9622-4c5c-b7b2-db8e9d7d4c04%40sessionmgr4004&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=94685226>

²¹¹NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>

²¹²CULLEN, Holly. Is There a Future For The Kimberley Process Certification Scheme For Conflict Diamonds?. [online]. 2013 [cit. 2015-04-05]. DOI: 1445-386X. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=f785a42a-9622-4c5c-b7b2-db8e9d7d4c04%40sessionmgr4004&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=94685226>

2006 se aktivity oslabily a úspěchy již nebyly tak markantní. Samozřejmě, že určitého pokroku bylo dosaženo, do Kimberleyského procesu se zapojilo za 6 let sedm nových členů, takže aktuální počet je 54 zúčastněných zemí.²¹³ Avšak z druhé strany nelze opomenout, že některé země, které jsou členy Kimberleyského procesu, jako například Côte d'Ivoire, zůstávají i nadále zdrojem konfliktních diamantů.

Od roku 2006 lze také v Kimberleyském procesu pozorovat rozdílné tendence v přístupu k ostatním palčivým otázkám spojených s konfliktními diamanty a ozbrojenými konflikty v afrických zemích. Některé zúčastněné země, především západní, vyžadují, aby byl kladen větší důraz na dodržování lidských práv v mezinárodním obchodě s diamanty. Za další sporné body je považována velká tolerance Cote d'Ivoire k diamantům bez certifikace, neschopnost Venezuely přizpůsobit se mezinárodnímu systému regulace a diskriminace těžařů aluviálních diamantů v Zimbabwe. Tato nejednota v řešení problémů svědčí o tom, že členové Kimberleyského procesu mají odlišné názory a tudíž lze předpokládat limity rozhodování založeného na konsensu.²¹⁴

²¹³CULLEN, Holly. Is There a Future For The Kimberley Process Certification Scheme For Conflict Diamonds?. [online]. 2013 [cit. 2015-04-05]. DOI: 1445-386X. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=f785a42a-9622-4c5c-b7b2-db8e9d7d4c04%40sessionmgr4004&hid=4114&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=94685226>

²¹⁴ibid.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo prozkoumat rozvoj mezinárodního obchodu s diamanty, a to zejména ve 21. století, definovat současné trendy a hlavní hráče na trhu s diamanty a stanovit, jakou roli sehrály diamanty v mezinárodních válečných konfliktech.

První kapitola práce se věnovala obecným charakteristikám diamantů, abychom mohli pochopit výjimečnost těchto kamenů a jejich vlastností. Dále bylo popsáno, jak diamanty vznikly, kdy a kde byly poprvé objeveny a jak se staly symbolem moci a bohatství.

Ve druhé kapitole byly popsány dějiny moderního obchodování s diamanty a vznik diamantového trhu, který sahá do roku 1866, kdy byla objevena naleziště těchto drahých kamenů v Kimberley na území dnešní Jihoafrické republiky. Během 20. století zaznamená diamantový průmysl značných změn s objevem nových nalezišť, rozvojem technologií těžby a vstupem nových hráčů na trh. V této kapitole byl tedy splněn vytčený cíl zhodnotit vývoj a aktuální situaci na mezinárodním trhu s diamanty, neboť zde byla rovněž popsána světová těžba diamantů a trendy diamantového trhu. I zde byla zdůrazněna jedinečnost těchto kamenů s ohledem na jejich těžbu, jež je velmi náročným a nákladným procesem. Rovněž byl uveden vliv diamantové těžby na životní prostředí, a to přesevším v rozvojových afrických zemích. Objem světových diamantových rezerv v dosud objevených nalezištích dosahuje 2,3 miliard karátů, což je dostatečné množství pro udržení těžby v následujících osmnácti letech.

Diamanty se těží ve více než 35 zemích světa, avšak nejbohatšími stále zůstávají africké země, zejména Botswana, Kongo, Jihoafrická republika, Angola, Namibie a Ghana, které spolu s Ruskem (největším producentem diamantů na světě) vlastní 70 % celosvětových diamantových rezerv. Největším diamantovým dolem je důl Argyle v Austrálii, kde se rovněž těží jedny z nejdražších drahokamů na světě – červené diamanty.

V další části bylo pojednáno o světovém obchodu s diamanty, jako strategickým přírodním zdrojem, jenž ovlivňuje v různé míře ekonomickou stabilitu zemí-producentů. Jedná se především o rozvojové africké země, kde zisk z těžby a prodeje diamantů tvoří podstatnou část státního rozpočtu. Světový obchod s diamanty je velmi ziskovou podnikatelskou aktivitou, cena stejně jako poptávka po diamantech téměř stále rostou. Mimo jiného je diamant lákavým i pro investory, kteří chtějí zachránit svůj kapitál. V dané kapitole je podrobně charakterizován rozvoj diamantového trhu od roku 2000, jsou zde uvedeny největší producenti, exportéři a importéři, vývoj světové produkce. Tato kapitola obsahuje nejdůležitější statistiky diamantového průmyslu, uvedené v globálních reportech takových

organizací, jako je UN Comtrade, USGS atd. V současné době se nachází mezinárodní diamantový trh ve fázi růstu. Celková produkce diamantů dosáhla 130,5 milionů karátů v roce 2013. Devadesát devět procent celosvětové těžby diamantů je soustředěno v devíti nejvýznamnějších zemích-producentech. Dva největší producenti, Rusko a Kongo, společně vytěží 59 % celkového objemu surových diamantů na světě. Avšak největší hodnotu vytěžených diamantů vykazuje Botswana s podílem 26 % od celkových 14 085 milionů USD v roce 2013. V oblasti leštění a broušení diamantů vystupuje jako hlavní hráč Indie s šedesátiprocentním podílem na příjmu v tomto sektoru. USA se stalo největším maloobchodním trhem se šperky v posledních letech, avšak největší růst zaznamenala Čína se zvýšením prodeje broušených diamantů až o 14 % v roce 2013. Klíčovými problémy mezinárodního trhu s diamanty je vytěžení důležitých nalezišť, environmentální zodpovědnost, která nutí producenty diamantů efektivně využívat energetické zdroje, snižovat emise, vhodně nakládat s odpady, zařídit jejich recyklaci atd. Jedním z hlavních současných trendů diamantového průmyslu je růst povědomí producentů o odlišnostech místních komunit, v nichž fungují jejich produkční centra, jinými slovy, těžařské firmy podporují rozvoj států-producentů diamantů, zejména nejméně rozvinutých zemí světa.

Největším hráčem na diamantovém trhu je ruská akciová společnost Alrosa s podílem 26 %. Osm z patnácti diamantových dolů produkujících nejvíce diamantů na světě patří společnosti Alrosa. Světoznámá společnost De Beers byla považována za největšího monopolního hráče globálního trhu s diamanty během celého století s podílem dosahujícím v některých obdobích až 90 %. Ovšem své vedoucí postavení na trhu ztratila v roce 2009. Společnost De Beers byla nucena přerušit spolupráci s ruskou Alrosa kvůli tomu, že o několik let dříve byla obviněna z porušování evropských zákonů v oblasti hospodářské soutěže, protože podepsala se společností Alrosa smlouvu o koupi téměř všech diamantů vytěžených touto společností počínaje od 60. let 20. století.

Třetí kapitola dané práce je zaměřena na problematiku globálních konfliktů způsobených nelegálním obchodem s diamanty. Výjimečná vzácnost diamantů se stala příčinou jejich zneužití v nelegálních činnostech, jako je pašování či financování ozbrojených konfliktů v Africe v 90. letech 20. století. Tyto krvavé diamantové války způsobily humanitární katastrofu v Angole, Demokratické republice Kongo, Sieře Leone a Libérii. Nicméně diamanty nebyly primární příčinou konfliktů, spíše zdrojem financování ozbrojených aktivit politických povstalců. V ekonomicky slabě rozvinutých afrických zemích, kde jsou velmi často porušována lidská práva, a korupce zůstává na vysoké úrovni, se takové

přírodní bohatství jako jsou diamanty, stalo „prokletím přírodních zdrojů“. Na počátku 21. století vznikl tzv. Kimberleýský proces, který řešil problém s konfliktními diamanty jen částečně. Podle statistik Kimberleýského procesu je v současné době podíl konfliktních diamantů na trhu menší než procentní. Tyto údaje jsou oficiální, takže se mohou od skutečnosti odlišovat, neboť údaje o nelegálním trhu s diamanty nejsou dostupné.

Po provedeném výzkumu a studiu odborné literatury, množství statistik a publikací věnovaných mezinárodnímu trhu s diamanty jsem dospěla k závěru, že diamanty jsou důležitými přírodními zdroji, strategickým bohatstvím pro nejméně rozvinuté země, což ohrožuje mezinárodní bezpečnost a vyžaduje pečlivou kontrolu, mnohem lepší než je současná, kterou provádí Kimberleýský proces. Je pochopitelně nutné, aby se zapojilo celosvětové společenství, avšak dle mého názoru krvavé diamanty nezmizí, dokud se sociální a ekonomická situace nejméně rozvinutých zemí světa nezlepší. Není to otázka několika desetiletí, ale mnohem delší doby. Aktivní podpora rozvoje nejchudších zemí ve správném nakládání s přírodními zdroji je ale tou nejlepší možností. Problematika krvavých diamantů je těsně spojena s politikou, a proto boj s korupcí a ustanovení kompetentní vlády je jednou z nejvyšších priorit afrických zemí bohatých na diamanty.

Cílem práce nebyla politická situace ani legislativní stránka mezinárodního trhu s diamanty, avšak, podle mého mínění se nelze těmto oblastem vyhnout, jestliže chceme dané téma pojmout komplexně.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých knižních publikací

1. Obshaya i neorganicheskaya chimiya: uchebnik dlya medicinskikh uchilisch i kolledzei. Moskva: GEOTAR-Media, 2013. ISBN 5970423947, 9785970423943, s. 271
2. Osnovi chimii. 11. vydání. Moskva: Goschimizdat, 1932. ISBN 5446012194, 9785446012190, s.395

Seznam použitých odborných článků

3. SMILLIE, Ian. Blood Diamonds and Non-State Actors. [online]. 2013 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com/zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a6369363-0eae-4811-9196-671e91d83af8%40sessionmgr113&vid=2&hid=105&bdata=Jmxhbm9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=91911483>
4. Ferro, Sergio. 2002. Synthesis of diamond. *Journal of Materials Chemistry* 12, no. 10 (9): 2843-2855
5. OLSON, Donald W. U. S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2012: Diamond (Industrial). [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/diamond/mcs-2012-diamo.pdf>
6. SPEKTOROV, Yury, Olya LINDE a Rostislav KHOMENKO. The Global Diamond Report 2013: Journey through the Value Chain. [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: <http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2013.aspx>
7. U.S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries, January 2015. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/diamond/mcs-2015-diamo.pdf>
8. ZIMNISKY, Paul. KITCO: Ranking Of The World's Diamond Mines By Estimated 2013 Production. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z:

- <http://www.kitco.com/ind/Zimnisky/2013-08-20-Ranking-Of-The-World-s-Diamond-Mines-By-Estimated-2013-Production.html>
- 9.** ZIMNISKY, Paul. KITCO: The state of 2013 global rough diamond supply. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.resourceinvestor.com/2013/01/22/the-state-of-2013-global-rough-diamond-supply>
 - 10.** WEBER, Lauren. Columbia University: Initiative for Policy Dialogue: Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/
 - 11.** De Beers: The Diamond Insight Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://insightreport.debeersgroup.com/_downloads/pdfs/de-beers-insight-report-2014.pdf
 - 12.** BAIN and Company: The Global Diamond Industry Report. [online]. s.20 [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: http://www.bain.com/Images/PR_BAIN_REPORT_The_global_diamond_industry.pdf
 - 13.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2000: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
 - 14.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2001: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
 - 15.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2002: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
 - 16.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2003: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
 - 17.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2004: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>

- 18.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2005: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 19.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2006: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 20.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2008: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 21.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2009: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 22.** OLSON, Donald W. USGS Minerals Yearbook 2010: Gemstones. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 23.** LINDE, Olya, Roberto DE MEO, Ari EPSTEIN a Stephane FISCHLER. Global Diamond Report 2014. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z:
<http://www.bain.com/publications/articles/global-diamond-report-2014.aspx>
- 24.** OLSON, Donald W. USGS 2012 Minerals Yearbook: Diamond, Industrial [Advanced Release]. s. 21.3-21.4. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/commodity/gemstones/gemstmyb00.pdf>
- 25.** Investing in diamonds - Undertapped, Underappreciated and Undervalued. [online]. [cit. 2015-04-30]. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com/zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=4&sid=0a3abc43-e3d1-4172-a311-df6053069268%40sessionmgr115&hid=116&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bwh&AN=201304101051PR.NEWS.USPR.CG92094>
- 26.** Paul Zimnisky Diamond Analytics: Russian Diamond Super-Major ALROSA Set To Go Public. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z:
<http://www.paulzirnisky.com/russian-diamond-super-major-alrosa-set-to-go-public>

27. Paul Zimnisky Diamond Analytics: The State of Global Rough Diamond Supply 2014. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzirnisky.com/the-state-of-global-rough-diamond-supply-2014>
28. Paul Zimnisky Diamond Analytics: Who is ALROSA?. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.paulzirnisky.com/who-is-alrosa>
29. De Beers SA Industry Profile. De Beers SA SWOT Analysis [serial online]. June 2013: 1-7. Available from: Business Source Complete, Ipswich, MA. Accessed March 7, 2015.
30. KRETSCHMER, Tobias. De Beers and Beyond: The History of the International Diamond Cartel. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://pages.stern.nyu.edu/~lcabral/teaching/debeers3.pdf>
31. WEBER, Lauren. Covering the Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: http://policydialogue.org/publications/backgrounders/covering_the_diamond_industry/
32. Paul Zimnisky Diamond Analytics: The Separation of Power (or lack thereof?) in the Rough Diamond Industry. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.paulzirnisky.com/is-the-rough-diamond-industry-a-monopoly-oligopoly-or-neither>
33. FALLS, Susan. Picturing Blood Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-24]. DOI: 10.1080/02560046.2011.615144. Dostupné z: http://ar9zk7pw9f.search.serialssolutions.com/?ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info%3Aofi%2Fenc%3AUTF-8&rft_id=info:sid/summon.serialssolutions.com&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:journal&rft.genre=article&rft.atitle=Picturing+Blood+Diamonds&rft.jtitle=Critical+Arts&rft.au=Falls%2C+Susan&rft.date=2011-09-01&rft.pub=UNISA+Press&rft.issn=0256-0046&rft.eissn=1992-6049&rft.volume=25&rft.issue=3&rft.spage=441&rft.epage=466&rft.externalDocID=00418181¶mdict=cs

- 34.**DALEKOS, Maria. Blood and Diamonds. [online]. © 2003 [cit. 2015-03-24].
Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=9&sid=72963f77-dc03-4bba-b974-a3a0cbddd04f%40sessionmgr114&hid=105&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=31143104>
- 35.**OROGUN, Paul. "Blood Diamonds" and Africa's Armed Conflicts in the Post-Cold War Era. [online]. © 2004 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=d217d3ae-0918-4509-ac30-3a464782676e%40sessionmgr111&vid=1&hid=105>
- 36.**MILLER, Van V., Robert J. HOOVER a Charles T. CRESPIY. Blood Diamonds and Dead Ivory. [online]. © 2007 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z:
<http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=49761023-c7fa-4834-9017-7791eae8709d%40sessionmgr4002&hid=4106&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=48151750>
- 37.**OLSSON, Ola. Diamonds Are a Rebel's Best Friend. [online]. © 2006 [cit. 2015-03-28]. DOI: 10.1111/j.1467-9701.2006.00809.x. Dostupné z:
<http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=b6391df2-8ed2-408f-9174-0cd8596810b4%40sessionmgr111&vid=2&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=21540516>
- 38.**SMILLIE, Ian. Conflict Diamonds: What Percentage?. [online]. [cit. 2015-03-28].
Dostupné z: <http://www.diamonds.net/Docs/Conference/ConflictPercent.pdf>
- 39.**Annual Global Summary: 2013 Production, Imports, Exports and KPC Counts. [online]. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z:
https://kimberleyprocessstatistics.org/static/pdfs/public_statistics/2013/2013GlobalSummary.pdf

40. REDDY, Sumanth G., Doug HENRY a Joseph R. OPPONG. Conflict, Diamonds and the Political Economy of Instability in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=a1628697-3311-43f6-b0a5-bc6c2a8731ca%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=25236620>
41. NDUMBE, J. Anyu a Babalola COLE. The Illicit Diamond Trade, Civil Conflicts, and Terrorism in Africa. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.b.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=98665680-fb65-4ebc-9aa5-6239aa62766d%40sessionmgr113&vid=0&hid=102&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=17189465>
42. GOREUX, Louis. The World Bank: Conflict Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/afr/wps/wp13.pdf>
43. BATES, Rob. Just the FAQs: Frequently Asked Questions About 'Conflict Diamonds'. [online]. [cit. 2015-03-30]. DOI: 1534-2719. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=e8e61b94-6918-4e6d-aa17-2cd7397e48bb%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=4662000>
44. The Truth About Diamonds. [online]. [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: https://www.globalwitness.org/sites/default/files/import/the_truth_about_diamonds.pdf
45. NDUMBE, J. Anyu. Diamonds, Ethnicity, and Power: The Case of Sierra Leone. [online]. [cit. 2015-04-02]. DOI: 1047-4552. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?sid=5458f036-1494-46be-958-8-af35585184%40sessionmgr4005&vid=0&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=9346958>
46. CULLEN, Holly. Is There a Future For The Kimberley Process Certification Scheme For Conflict Diamonds?. [online]. 2013 [cit. 2015-04-05]. DOI: 1445-386X. Dostupné z: <http://web.a.ebscohost.com.zdroje.vse.cz/ehost/detail/detail?vid=3&sid=f785a42a-9622-4c5c-b7b2-db8e9d7d4c04%40sessionmgr4004&hid=4114&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=94685226>

Seznam ostatních zdrojů

47. Diamonds International Corporation- D.I.C. A.S: Diamantové dějiny. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z:<http://www.dicholding.com/diamant/historie/diamantove-dejiny>
48. Gemological Institute of America: Diamond history and lore. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z:<http://www.gia.edu/diamond-history-lore>
49. Diamonds International Corporation - D.I.C. A.S: Vznik diamantů. [online]. [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/vznik-diamantu>
50. Kansas Geological Survey: What are kimberlites? [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: http://www.kgs.ku.edu/Publications/pic16/pic16_2.html
51. Gemological Institute of America: Synthetic Diamonds: From Dark Industrials to Bright Gems. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/gia-news-research-synthetic-diamonds-dark-industrials-bright-gems>
52. Gemological Institute of America: DiamondQualityFactors. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.gia.edu/diamond-quality-factor>
53. Česká Gemologická Laboratoř: 4C diamantů. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: http://www.geology.cz/26/4c_diamantu
54. AntwerpInvestment: 4C. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.Antverpinvestment.cz/dulezite-informace>
55. International Diamond Council: Proportions. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.internationaldiamondcouncil.org/books/idc-rule-book/42-proportion>
56. Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Carat - váha diamantů. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/4c-hodnoceni-diamantu/carat-vaha-diamantu>
57. Gemological Institute of America: 4Cs education. [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://gia4cs.gia.edu/en-us/diamond-carat-weight.htm>
58. Royal Society of Chemistry: Diamonds are for everything. [online]. [cit. 2014-12-25]. Dostupné z:<http://www.rsc.org/chemistryworld/Issues/2011/September/DiamondsAreForEverything.asp>

- 59.** Natural History Museum: Properties of diamonds. [online]. [cit. 2014-12-25].
Dostupné z: <http://www.nhm.ac.uk/nature-online/earth/rock-minerals/diamonds/diamond-properties/>
- 60.** IGI - International Gemological Institute: About IGI. [online]. [cit. 2015-01-16].
Dostupné z: http://www.igiworldwide.com/about_igi.html
- 61.** GIA - Gemological Institute of America: About GIA. [online]. [cit. 2015-01-16].
Dostupné z: <http://www.gia.edu/gia-about>
- 62.** UN Comtrade Database. [online]. [cit. 2015-04-09]. Dostupné z:
<http://comtrade.un.org/data/>
- 63.** ČGL - Česká gemologická laboratoř: úvod. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z:
<http://www.gemology.cz/in/24/>
- 64.** Cullinan diamonds: Heritage. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z:
<http://www.cullinandiamonds.co.za/heritage/>
- 65.** The Israeli Diamond Industry: Golden Jubilee Diamond. [online]. [cit. 2015-01-04].
Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/Golden-Jubilee-Diamond>
- 66.** Antwerp World Diamond Centre: Famous diamonds. [online]. [cit. 2015-01-04].
Dostupné z: <https://www.awdc.be/en/famous-diamonds>
- 67.** Smithsonian: The Hope Diamond. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z:
http://www.si.edu/Encyclopedia_SI/nmnh/hope.htm
- 68.** Kohinoor Diamond of India: History of Kohinoor diamond. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kohinoordiamond.org/History-of-Kohinoor-Diamond.html>
- 69.** The Israeli Diamond Industry: Tiffany Yellow Diamond. [online]. [cit. 2015-01-16].
Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/tiffany-yellow-diamond>
- 70.** Diamonds International Corporation - D.I.C. a.s.: Těžba diamantů. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/tezba-diamantu>

- 71.** World Diamond Council: diamond mining and the environment factsheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: [https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20\(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment\).pdf](https://www.worlddiamondcouncil.org/download/resources/documents/Fact%20Sheet%20(Diamond%20Mining%20and%20the%20Environment).pdf)
- 72.** World Diamond Council: Alluvial diamond mining fact sheet. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z: http://www.diamondfacts.org/pdfs/media/media_resources/fact_sheets/Alluvial_Mining_Background.pdf
- 73.** Mindat.org. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.mindat.org/loc-4301.html>
- 74.** Diamonds International Corporation - D.I.C a. s.: Naleziště diamantů. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.dicholding.com/diamant/obecne-informace/naleziste-diamantu>
- 75.** The Israeli Diamond Industry: Kimberley Diamond Mine. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.israelidiamond.co.il/english/wikidiamond/kimberley-diamond-mine>
- 76.** SPENCE, Robert. Mining Global: Top 10: Diamond Mines in the World. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.miningglobal.com/top10/1175/Top-10:-Diamond-Mines-in-the-World>
- 77.** ALROSA: Diamond Market. [online]. [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://eng.alrosa.ru/diamonds-explained/the-world-diamond-market>
- 78.** ALROSA: History. [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://eng.alrosa.ru/about-us/history/>
- 79.** De Beers Group of Companies: Our History. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.debeersgroup.com/en/our-story/our-history.html>
- 80.** DEMARCO, Anthony. Anglo American Completes Acquisition of De Beers. [online]. [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/anthonydemarco/2012/08/16/anglo-american-completes-acquisition-of-de-beers/>
- 81.** Diverget: Evolution of Diamond Prices. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diberget.be/en/diamond-quality-standards/info-prices-diamond-diamond-price-price-polished-diamond>

- 82.** RAPAPORT: Guide to the Price Lists. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.diamonds.net/Prices/RapaportPriceGuide.aspx>
- 83.** Dubai Diamond Exchange: Diamond Prices - Recovery in sight. [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.dmcc.ae/diamond-newsletter-march-2013-ver-3.pdf?v=1>
- 84.** THOMAS, M. 2015. Polished Diamond Prices Continue Fall Surat. New Delhi, Mar 10, ProQuest Central.
- 85.** YUAN, Michelle. Colored Diamonds: Asia's New Fancy Best Friend.[online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.forbes.com/sites/myuan/2015/02/05/colored-diamonds-asias-new-fancy-best-friend>
- 86.** The World Bank: Sierra Leone Overview. [online]. [cit. 2015-04-04]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/sierraleone/overview>
- 87.** The World Bank: Democratic Republic of Congo Overview. [online]. [cit. 2015-04-04]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/country/drc/overview>

